

Školní vzdělávací program pro
předškolní vzdělávání

MŠ Světlá nad Sázavou
582 91

Lánecká 698

Název ŠVP:

**Jaro, léto, podzim, zima,
v naší školce je to prima.**

Mateřská škola Světlá nad Sázavou, Lánecká 698,
příspěvková organizace

OBSAH

1. Úvod	4
2. Identifikační údaje školy	5
3. Obecná charakteristika školy.....	7
3.1. <i>Mateřská škola Lánecká</i>	7
3.2. <i>Mateřská škola Na Sídlišti</i>	8
4. Podmínky vzdělávání	9
4.1. <i>Věcné podmínky</i>	9
4.2. <i>Životospráva</i>	9
4.3. <i>Psychosociální podmínky</i>	10
4.4. <i>Organizace chodu</i>	12
4.5. <i>Řízení</i>	12
4.6. <i>Personální zajištění</i>	13
4.7. <i>Spoluúčast rodičů</i>	13
4.8. <i>Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami</i>	13
4.9. <i>Vzdělávání dětí nadaných</i>	15
4.10. <i>Vzdělávání dětí od dvou do tří let</i>	15
4.11. <i>Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyk</i>	15
5. Organizace vzdělávání	17
5.2. <i>Děti plnící povinnou školní docházku</i>	18
5.3. <i>Distanční výuka</i>	18
6. Charakteristika vzdělávacího programu	19
6.1. <i>Filozofie školy</i>	19
6.2. <i>Vize školy</i>	19
6.3. <i>Cíle našeho programu</i>	19
6.4. <i>Očekávané výstupy vzdělávání</i>	20
6.5. <i>Metody a formy vzdělávání</i>	21
6.6. <i>Zásady pro působení zaměstnanců</i>	21
7. Vzdělávací obsah	23
7.1. <i>Integrované bloky</i>	23
7.1.1. <i>„Těšíme se do školky,</i> <i>na kluky a na holky.</i>	24

<i>Půjdeme tam všichni rádi,</i>	24
<i>budeme dobří kamarádi.“</i>	24
7.1.2. „Podzime, podzime.....	28
už zas nosíš deště.	28
Než všechno sklídíme,	28
počkej chvíli ještě.	28
Ať si také můžou kluci,.....	28
holky pouštět draky u své školky.“	28
7.1.3. „Přiblížil se zimní čas,.....	32
kouzlo Vánoc přišlo mezi nás.	32
Vločka za vločkou sněží,.....	32
až na vrcholky věží.“	32
7.1.4. „Nasadíme rukavice, čepice a sněhule,	36
vytáhneme lyže saně, hurá zima už tu je!.....	36
Bacilové už se třesou, ale na nás nemůžou,.....	36
čaj, bylinky, vitamíny ty nám vždycky pomůžou.	36
Myslíme i na zvířátka, v zimě mají starosti,.....	36
a proto jim doneseme k jídlu samé dobroty.“	36
7.1.5. „Čáry máry pohádko,	40
pojď mezi nás,	40
ukaz nám kouzelný čas.“	40
7.1.6. „Jaro ťuká na vrátka,	44
rozkvétá nám zahrádka.	44
Otvírá cestu do tajuplné říše,.....	44
pojdte děti velmi tiše.	44
Potkáme tam motýly, včelky, květiny.“	44
7.1.7. „Táto, mámo, koukněte,	48
co je barev na světě,	48
dědečku a babičko,	48
přišlo léto, sluníčko!“	48
7.2. Projekty a programy	52
8. Evaluační systém v MŠ a hodnocení výsledků.....	53
9. Použitá literatura	54

1. Úvod

V malém městečku, obklopeném nádhernou přírodou, lesy, řekou a s nepřebernými zajímavými možnostmi, právě tady stojí naše školka. Děti zde společně s námi mohou začít objevovat svět, jeho tajemství, přirozeně poznávat krásu okolní přírody, pozorovat rostliny živočichy v průběhu všech ročních období.

Kromě přírodních krás začínají děti poznávat, také kulturní možnosti, které naše město nabízí. Nejen poznávat, ale také se mohou aktivně zapojovat do různých společenských akcí a spoluprací v našem městečku.

Nejmenší předškoláky můžete potkat v místní knihovně, při vítání občánků, na místní polici, u hasičů či při programu, který si připravily pro místní domov důchodců.

Bohatý vzdělávací program a nabídku činností pro vaše děti připravují kvalifikovaní a zkušení pedagogové, kteří rozumějí dětské duši, hravou formou rozšiřují vědomosti dětí. Tyto přednosti doplňuje nově zrekonstruované prostředí mateřské školy, včetně nových školních zahrad. Přijďte mezi nás! Děti tu určitě najdou nové kamarády a vy partnery, pro které je hlavním cílem zájem dítěte.

2. Identifikační údaje školy

Název právnické osoby: Mateřská škola Světlá nad Sázavou, Lánecká 698, příspěvková organizace

Název ŠVP: Jaro, léto, podzim, zima, v naší školce je to prima.

Adresa školy: Lánecká 698, 582 91 Světlá nad Sázavou

Telefon: +420 569 452 937

Mobil: +420 777 550 581

Webové stránky: www.mssvetlans.cz

E-mail: lanecka.skolka@gmail.com

Statutární orgán: Jaroslava Chládová, ředitelka

Zástupce ředitele: Vladimíra Zemanová

Zřizovatel Město Světlá nad Sázavou

Právní forma Obec

IČO 00 268 321

Adresa: Adresa: náměstí Trčků z Lípy 18,
582 91 Světlá nad Sázavou

Č.j.: 76-2017

Platnost ŠVP: Od 29.8.2023

-Příští aktualizace ŠVP bude zpracována dle legislativních, či razantní změn dle potřeb mateřské školy.

Právní forma: Příspěvková organizace

IČO: 75017 211

-Vedená v obchodním rejstříku u Krajského soudu v Hradci Králové Pr 289/KSHK.

Typ zařízení: Celodenní

Kapacita zařízení: 220 dětí

Provozní doba: 6:00-16:30

Zpracovaly: Bc. Zdeňka Křikavová

Kolektiv zaměstnanců

Hlavní předmět činnosti: je vymezen § 2 a 3 zákona č.76/1978Sb.o školských zařízeních ve znění pozdějších předpisů a vyhlášky MŠMT č.35/1992Sb.o mateřských školách v platném znění, dále zajišťuje školní stravování v souladu se zákonem č.76/1978 Sb. o školských zařízeních a vyhláškou MŠMT č.48/1992 Sb. o školním stravování v platném znění ve vlastní školní jídelně, která je součástí MŠ.

Předmět podnikání: Vymezen v usnesení Krajského soudu v Hradci Králové

Ve Světlé nad Sázavou Dne 29.8.2023

.....

Podpis a razítko ředitelky mateřské školy

3. Obecná charakteristika školy

Mateřská škola sídlí v malebném městě Světlá nad Sázavou, které se rozprostírá v rozmanité krajině po obou březích řeky Sázavy. Okolí a památky nám skýtají mnoho zajímavých příležitostí k výletům a exkurzím. Město je součástí hlavního tahu železnice, nabízí možnost autobusové dopravy a nedaleko je i dálnice.

Mateřská škola Světlá nad Sázavou je od 1. 1. 2003 právním subjektem, jehož zřizovatelem je město Světlá nad Sázavou. V roce 2013 proběhlo sloučení MŠ Pěšinky s MŠ Sídliště. Dnes se tedy skládá MŠ Světlá nad Sázavou ze dvou pracovišť – z MŠ Lánecká (ředitelství) a MŠ Na Sídlišti (odloučené pracoviště). Obě budovy jsou umístěny v blízkosti centra města. Celková kapacita školy je 220 dětí.

Budovy mají od roku 2015 za sebou mnohé rekonstrukce, například výměnu oken, zateplení fasády, nová sociální zařízení, oplocení, nové herní prvky na zahradách a mnoho dalších, obě budovy mají bezbariérový vstup. Z těch největších akcí jmenujeme výstavbu nového pavilonu na pracovišti MŠ Lánecká, kde došlo v roce 2018 k rozšíření kapacity o dvě třídy a na pracovišti MŠ Sídliště rekonstrukce kuchyně, která poskytuje stravování nejen pro mateřskou školu ale také pro základní školu, soukromou mateřskou školu Bambino.

Obě pracoviště disponují nepřeberným množstvím vzdělávacích materiálů, didaktických pomůcek, hraček, výtvarných materiálů a v neposlední řadě škola nabízí množství informačních a komunikačních technologií, sloužících k rozvoji dětí v digitální sféře. Například interaktivní tabule, programovatelné hračky, tablety a další. Vybavení je dle potřeb doplňováno a rozšiřováno, aby tvořilo dostatečně podnětné, bezpečné prostředí pro děti.

3.1. Mateřská škola Lánecká

Budova MŠ má celkem 4 pavilony, jeden hospodářský (kuchyň, sklady, jídelna, ředitelna, technické sklady) a tři pro třídy MŠ (přízemní a dva jednopodlažní pavilony). V prvním jednopodlažním pavilonu jsou dvě třídy, dole je třída „U obláčků“ a nahoře třída „U zajíčků“. V přízemním pavilonu je pouze třída „U motýlků“. Přestože MŠ byla otevřena již v roce 1977, je postavena tak, že tyto pavilony umožňují bezbariérový přístup do všech přízemních prostor.

Od roku 2018 je v provozu nový pavilon, ve kterém se nachází třída pro dvouleté děti „U koťátek“ a třída v patře „U kytiček“, která je zpřístupněna výtahem a vybavena bezbariérovým sociálním zařízením. Současně byla vybudována kočárkárna pro rodiče, kde si během pobytu dítěte v MŠ mohou ponechat své kočárky.

Budovy včetně zahrad prošly značnou rekonstrukcí v průběhu let, v rámci nich došlo k vytvoření „relaxační místnosti“, která se využívá pro sportovní aktivity, společenské události a také ke vzdělávání za pomoci interaktivní tabule či podložky.

MŠ Lánecká má celkem pět tříd. Jedna třída je zřízena pro dvouleté děti, ostatní třídy jsou homogenní nebo heterogenní v závislosti na věkovém složení přijatých dětí.

Pracuje zde celkem 10 pedagogických pracovníků, asistent pedagoga (dle potřeby), 1 chůva a 6 provozních zaměstnanců (školnice, dvě uklízečky, tři kuchařky).

3.2. Mateřská škola Na Sídlišti

Součástí objektu jsou 2 samostatné budovy propojené zastřešenou chodbou. Budova pro MŠ je jednopodlažní, rozdělena na 4 třídy a druhá je hospodářská budova (jídelsna, kuchyň, sklady, technické místnosti).

Budova školy a přilehlé okolí, včetně zahrady prošlo rozsáhlou rekonstrukcí. Došlo k zvelebení budovy uvnitř i vně a celkové úpravě okolí před MŠ. Zahrada byla doplněna o spoustu zajímavých, vzdělávacích prvků. Součástí rozsáhlých úprav byla i rekonstrukce školní kuchyně, která zajišťuje stravu nejen přijatým dětem ale také dětem ze základní školy či soukromé mateřské školy Bambino.

Provoz MŠ byl zahájen v roce 1978, dříve byla podnikovou školkou Sklo Bohemia. Budova MŠ je jednopodlažní, má čtyři třídy, dole jsou třídy „U berušek“ a „U sluníček“, v patře jsou třídy „U včeliček“ a „U delfínů“.

Věkové složení tříd je homogenní nebo heterogenní v závislosti na věkovém složení přijatých dětí.

Pracuje zde celkem 9 pedagogických pracovníků, asistent pedagoga (dle potřeby) a 8 provozních zaměstnanců (vedoucí školní jídelny, 2 uklízečky, 4 kuchařky a pomocná kuchařka).

4. Podmínky vzdělávání

4.1. Věcné podmínky

V MŠ je celkem 9 prostorných tříd, každá třída je rozdělena na pracovní a herní místnost. Veškeré vybavení, vnitřní i venkovní prostory mateřské školy splňují platné bezpečnostní i hygienické předpisy (každý rok revize všeho nářadí, jak ve třídě, tak v zahradě). Součástí tříd jsou malé kuchyňky pro přípravu a výdej jídel.

Jednotlivé třídy jsou různě členěny do několika částí, které na sebe volně navazují. Každá třída má k dispozici herní prostor, část se stoly, pitný koutek, sociální zařízení, šatnu, sklad a zázemí pro pedagogy.

V herním prostoru je umístěn nábytek tak aby co nejvíce podporoval samostatnost dětí při jeho užívání. Didaktické pomůcky, hračky a další vybavení odpovídá počtu dětí, je nezávadné, bezpečné. Veškeré vybavení je průběžně kontrolováno a případně doplňováno. Herny slouží také jako spací odpočinková místnost, každý den se dětem připravují spací lehátka vyjma třídy „U koťátek“, kde je trvale zřízena oddělená ložnice.

Pro podporu pitného režimu dětí je celodenně dětem k dispozici pitný koutek. Každá třída má svůj sklad s výtvarnými potřebami a materiály. Součástí všech tříd je sociální zařízení, kde jsou dětské záchody (dělené pro soukromí dětí), umyvadla, sprcha a držáky na ručníky. Oddělené jsou sociální zařízení pro učitelky a šatna. Učitelky mají ve třídách také svůj stůl, který je uzamykatelný a slouží k úschově dokumentů.

V šatnách pro děti jsou skříňky, poličky a věšáky, vše je přizpůsobeno velikosti a počtu dětí. Každé dítě má pro svou orientaci značku, podle které si pozná vlastní věci. V šatnách jsou také informační nástěnky pro rodiče a nástěnky s vystavenými pracemi dětí.

Pro zvýšení bezpečnosti a přehledu o příchozí veřejnosti jsou všechny vstupní prostory zajištěny zvonky a kamerovým systémem, který umožňuje všeobecný přehled.

Osvětlení a vytápění budov vyhovuje hygienickým podmínkám.

V rámci ICT výuky v předškolním vzdělávání jsou obě pracoviště vybaveny interaktivními tabulemi, nabíjecí stanicí s tablety, robotickou Bee bot včelou a beruškou. Učitelky mají k dispozici na každé třídě tablet.

Obě MŠ jsou prostorné, mají členité zahrady poskytující dětem rozmanité pohybové a herní aktivity. Jsou nově vybaveny herními prvky, mlhovišti, pískovišti oblastí pro jízdu na odrážedlech a koloběžkách, pitným koutkem a dalším.

4.2. Životospráva

Stravování obou MŠ zajišťují vlastní školní kuchyně. V naší mateřské škole se mohou vlastním doneseným jídlem stravovat i děti s dietami nebo alergiemi.

Dětem je poskytována kvalitní, plnohodnotná a vyvážená strava dle předpisů. Dodržujeme zdravou technologii příprav pokrmů a nápojů. Ovoce a zelenina jsou vždy doplňkem jídel.

Učitelky jsou ve stravování a pitném režimu vzorem. Děti násilně nenutíme do jídla. Dbáme na zásady správného stolování.

V každé třídě MŠ je pitný koutek, ve kterém je celodenně umístěn barel čaje a konvice vody s citronem. Dětem je strava podávána pravidelně vždy s časovým intervalem dvě a půl až tři hodiny mezi jídly.

Po obědě děti chodí spát, odpočívají nebo jen relaxují ve svých postýlkách. Učitelka jim čte před spaním naučný příběh, pohádku nebo pustí CD. Každé dítě leží v postýlce a relaxuje minimálně 30 minut po přečtení pohádky. Děti mohou relaxovat i během dne v herně, kde mají k dispozici matraci s plyšáky.

Děti jsou do školky přiváděny nejpozději do osmé hodiny. Omlouvání dětí lze provést do 7:45 hodin telefonicky nebo osobně. Po domluvě s učitelkami lze upravit individuální příchod dítěte do MŠ.

Děti s povinnou předškolní docházkou mají stanoven příchod do MŠ v 8:00 hodin (musí splňovat čtyřhodinovou docházku) – v nepřítomnosti dítěte písemně rodiče omluví vyplněním do „Omluvného listu“ (všichni rodiče informováni na třídních schůzkách).

Za příznivého počasí jdou děti vždy ven, učitelky jim dávají volnost pro dostatečně volný pohyb a aktivní činnosti. Procházíme se v okolí školky a poznáváme místa našeho města. Čas trávíme také na školní zahradě, kde hrajeme pohybové hry, využíváme vybavení a možnosti, které nám nabízí školní hřiště. Pro rozvoj a zdokonalování pohybových dovedností dětí provádí učitelky na třídách denně rozcvičky, zdravotní protahovací cvičení nebo používají různé tělocvičné náčiní i pomůcky.

Nikdo ze zaměstnanců ani pedagogů nesmí v budovách a areálu školky kouřit. Kouření je přísně zakázané.

4.3. Psychosociální podmínky

Důrazně dbáme na naplňování potřeb dítěte. Vycházíme z Maslowovy pyramidy potřeb:

Fyziologické potřeby

V každé třídě MŠ je pitný koutek, ve kterém je celodenně umístěn barel čaje a konvice vody s citronem. Učitelky dětem často připomínají „jestli nemají žízeň“. Dle vlastní potřeby si děti mohou dojít napít a vybrat si nápoj. Mají zde své hrnečky přinesené z domova nebo školní. Ke svačinám a obědům je nabízen dětem jeden nápoj, pokud ho nepijí je vždy možnost čaje nebo vody s citronem. Při pobytu venku na zahradě mají barely s ovocnou šťávou, kde se mohou také kdykoliv dojít napít.

Učitelky jsou ve stravování a pitím režimu vzorem. Celý den dostatečně před dětmi pijí a jedí veškerou školní stravu, nemluví o jídle ošklivě, ale naopak se snaží dětem jídlo vychválit a motivovat je ke konzumaci. Je-li to možné, sedí a jedí s dětmi u dětských stolečků. Děti násilně nenutíme do jídla. Každý rok zjišťujeme a po dohodě s rodiči respektujeme, když dítě určité pokrmy nejí. Při svačinách, když dětem nechutná pomazánka mají možnost smazání nebo jim je nabídnuto nenamazané pečivo. Velikost porce a jídlo mohou děti samy ovlivnit, vždy je možnost přidání nebo malé úpravy. Doba odpolední svačinky je závislá na potřebě spánku dětí. Děti budíme postupně, svačit děti chodí až do půl třetí.

Děti po oznámení (aby měla učitelka přehled) chodí samy na záchod. Před každým jídlem si myjeme ruce.

V činnostech se učitelky snaží střídat klidové a pohybové činnosti, denně zařazujeme rozcvičky a cvičení. Další možnosti pohybu jsou venku na zahradě.

Po obědě děti spí, odpočívají nebo jen relaxují ve svých postýlkách. Učitelky jim čtou před spaním naučný příběh, pohádku nebo pustí CD. Děti si nosí na spinkání plyšové hračky z domova. Každé dítě leží v postýlce a relaxuje minimálně 30 minut po přečtení pohádky. Pokud dítě neusne a nechce relaxovat, řešíme situaci prací u stolečku, výtvarnou činností, grafomotorickým cvičením, pracovními listy, a jiné (činnosti musí být potichu, nesmí rušit spící děti). Děti mohou relaxovat i během dne v herně, kde mají k dispozici matraci s plyšáky.

Potřeba bezpečí

Učitelky vždy vlídně a se zájmem komunikují s dětmi. Při rozhovorech navazují s dětmi oční kontakt a naslouchají. Vedou děti k ucelené a sounáležitě skupině „všichni jsme tu kamarádi“. Dávají dětem prostor pro samostatnost a jsou vždy ochotny, když dítě potřebuje utišit. Vytváří dětem prostředí jistoty a bezpečí.

V rámci adaptace seznamujeme děti vždy s prostorem MŠ a jejími zaměstnanci pro lepší orientaci, pocit jistoty a bezpečí. Rodičům jsou vždy na začátku školního roku dávány k vyplnění vstupní dotazníky, abychom dítě co nejrychleji poznaly.

V každé třídě tvoříme společně s dětmi pravidla. Pro jejich srozumitelnost jsou kreslená (aby jim děti rozuměly). Učitelky se snaží dětem dávat vždy jasné a srozumitelné pokyny. Chováme se důvěryhodně a spolehlivě, především dodržujeme sliby. Na jaře 2017 proběhl první adaptační klubík „Sluníčko“ pro nově přijaté děti. V příštích letech chceme pro velký zájem rodičů pokračovat. U zápisu předáváme rodičům veškeré informace o konkrétních termínech, místě konání a náplni. Děti mají možnost se tímto způsobem seznámit s prostředím i učitelkami MŠ.

Potřeba lásky a sounáležitosti

Učitelky se snaží empaticky vnímat emoce dětí. Děti se mohou přijít kdykoliv pomazlit a pochovat, nikdy není dítě odmítnuto. Mohou si nosit své hračky z domova (i na to máme dohodnutá pravidla).

Dáváme dětem najevo, že každý je důležitým článkem třídy a kolektivu, všichni si jsou rovnocenní, žádné dítě není znevýhodňované nebo zvýhodňované. Děti zásadně nejsou podceňovány nebo zesměšňovány. Ví, že jsou důležitou součástí třídy a podílí se na jejím chodu, dostávají úkoly, které mají na starost.

Při činnostech je aktivně zapojujeme, dáváme jim možnost volby, aby se děti spoluúčastnily a pomáhaly. Učitelky dětem opětují oční kontakt, úsměv, dávají jim svou pozornost, komunikují s nimi. Jsou ochotny se snížit do výše jejich očí, nepřihlíží shora a rovnocenně s dítětem komunikují z očí do očí. Nebojí se fyzického kontaktu jako je dotek, pohlazení, pochování, vzít dítě za ruku.

Potřeba úcty a sebeúcty

Zajímáme se a všímáme si zevnějšku i nitra dítěte. Učitelky berou děti, jako rovnocenné partnery, mají k dětem úctu, respektují je a jejich individuální potřeby. Dokáží se snížit a přiblížit se i psychické úrovni dětí.

Vzdělávací nabídka je volena tak, aby odpovídala mentalitě dětí, potřebám jeho života, byla mu tematicky blízká, přiměřeně náročná, užitečná a pochopitelná. Učitelky dávají dětem najevo svou lásku a náklonnost. Dobré skutky dětí nahlas pochválí, aby bylo dětem zřejmé, že tak se to má dělat.

Vyhýbají se negativním slovním komentářům a podporují pokusy dětí o samostatné jednání. Nepodporujeme nezdravou soutěživost u dětí. Klademe důraz na vzájemnou pomoc a podporu, prosociální chování, zdvořilost, zásady slušného chování i toleranci.

Potřeby seberealizace, sebeuskutečnění

Zaměřujeme se na rozvoj dětských potencionálů. Dáváme dětem lásku, potřebnou péči, sympatii, soustředěnou pozornost a pocit štěstí. Poskytujeme dětem stále dostatek zajímavých a aktuálních podnětů. Učíme děti rozeznávat své emoce, umět je ovládat, poznávat svá těla, odhadovat své možnosti a podporovat jejich zdravé sebevědomí. Dokázat říci, co se jim líbí a nelíbí, co chtějí a nechťejí.

Vyšší potřeby

Poskytujeme všeobecné a dětem přiměřené znalosti o světě, hudbě, kreativitě. Hlubší rozvoj v určitých oborech a zkušenosti s dramatickou, výtvarnou i hudební výchovou.

4.4. Organizace chodu

Režim v jednotlivých třídách je pružný a flexibilní, aby umožňoval organizaci činností v průběhu dne přizpůsobit potřebám a aktuální situaci. Pevně je zakotvena doba pobytu venku, čas oběda a odpoledního odpočinku. Učitelky se po celou dobu plně věnují dětem.

Dbají na to, aby poměr mezi spontánními a řízenými činnostmi byl vyvážený, aby děti nebyly přetěžovány, aby měly dostatek času na hru a volný pohyb. Umožňují dětem pracovat vlastním tempem. Děti mají právo na odmítnutí činnosti.

Při vstupu dítěte do MŠ tolerujeme jeho adaptaci na prostředí, délka je individuální. Rodičům umožňujeme na začátku školního roku doprovázet pobyt dítěte v MŠ dle potřeby nebo navštěvovat školku a seznamovat se prostředím před jeho nástupem. V době zápisů probíhá den otevřených dveří, kdy je školka zpřístupněna veřejnosti a nově zapsaným dětem.

Spojování tříd a dětí se snažíme maximálně omezovat, nepřekračujeme stanovené počty dětí ve třídách.

4.5. Řízení

Mateřskou školu od 24. 3. 2015 řídí ředitelka Jaroslava Chládová, která pracuje ve třídě „U delfínů“ v MŠ Na Sídlišti.

Pracovní doba ředitelky:

Lichý týden	Do 10:00 práce s dětmi, vedení MŠ
Sudý týden	Kancelář, vedení MŠ
Středa sudý týden	8:00 – 12:00 MŠ Lánecká ředitelna hodiny pro veřejnost

Chod MŠ Lánecká řídí zástupkyně ředitelky Vladimíra Zemanová. Ředitelka MŠ některé své pravomoci delegovala na zastupující vedoucí v MŠ Lánecká, vedoucí školní jídelny a účetní firmu.

Každý pracovník naší školky má jasně vymezené povinnosti, pravomoci a úkoly v náplni práce.

Vnitřní informační systém naší MŠ funguje pomocí třídních telefonů, osobními návštěvami, poradami, mobilní telefony, nástěnkami ve třídách, v šatnách nebo formou emailů. Informační systém směrem ven jsou webové stránky (aktuality, fotogalerie), telefony, emaily, pozvánky, nástěnky, plakáty, osobní rozhovory a komunikace, rodičovské schůzky, noviny Světelský zpravodaj a jiné.

Dokumentaci vede osobně ředitelka školy společně se zástupkyní, třídními učitelkami a účetní firmou.

Kontrolní a evaluační činnosti jsou smysluplné a týkají se všech stránek chodu MŠ. Z výsledků vyvozujeme závěry pro další práci a zaměření se v určitých oblastech.

Naše mateřská škola úzce spolupracuje se Speciálně pedagogickým centrem a Pedagogicko-psychologickou poradnou v Havlíčkově Brodě a Jihlavě, s logopedickou poradnou – aby mohla zajistit kvalitní integraci dětí a utvořit individuální vzdělávací plán. Konzultujeme s odborníky individuální výchovné a vzdělávací problémy dětí. Snažíme se vytvořit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte.

4.6. Personální zajištění

V mateřské škole pracuje celkem 19 plně kvalifikovaných učitelek, počet asistentek pedagoga se mění dle doporučení pedagogicko-psychologických poraden, na základě vyšetření dětí. Ve třídě „U koťátek“ je zaměstnána chůva.

Pedagogové se nadále sebevzdělávají, pravidelněji jsou nabízeny různé kurzy a semináře. Ke svému dalšímu vzdělávání přistupují aktivně a se zájmem. Ředitelka školy sleduje a podporuje další růst profesních kompetencí všech pedagogů a podporuje jejich vzdělávání. Pedagogové si vedou svá profesní portfolia.

Pracovní doba pedagogů je dvousměnná, každý týden se pedagogové střídají dle sudých a lichých týdnů. Podle možností a podmínek školy zajištěno překrývání přímé pedagogické činnosti učitelů ve třídě, optimálně alespoň v rozsahu dvou a půl hodiny.

4.7. Spoluúčast rodičů

Naší prvotní snahou je si s rodiči vytvořit kladný vztah založený na partnerství. V rámci adaptace mají rodiče možnost navštěvovat adaptační klub Sluníčko, kde mají možnost seznámit se nejen s prostředím, kam bude jejich dítě docházet, ale především mají možnost se blíže seznámit s pedagogy. Vyplňují vstupní dotazník o dítěti, díky kterému získáme bližší a potřebné informace, které nám pomohou při adaptaci, poznávání se a naplňování konkrétních potřeb jednotlivých dětí. Rodiče mají vždy umožněn volný přístup do tříd.

Pedagogové jednají s každým rodičem podle individuálních potřeb, odpovídají mu a podávají informace o jejich dítěti, nabízí poradenský servis. Informace jsou poskytovány při předávání dětí, lze domluvit i osobní schůzku. Rodiče se se svými dotazy, problémy mohou obrátit na pedagogy osobně případně mohou své poznámky, nápady či myšlenky sdělovat anonymně za pomoci schránky připomínek, umístěné v šatně. Pravidelně informujeme rodiče o dění a akcích v MŠ formou rozhovorů, letáků na nástěnkách, třídními emaily nebo na internetových stránkách. Vždy jsou pozváni na akce pořádané školou.

Zachováváme diskrétnost s údaji o dítěti, nezasahujeme do života a soukromí rodiny. Taktně a ohleduplně nakládáme s důvěrnými informacemi.

4.8. Vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami potřebují respekt ke svým individuálním potřebám a možnostem. Proto k naplnění jejich vzdělávacích možností, uplatnění a užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními poskytujeme podpůrná opatření. Podpůrná opatření bezplatně realizujeme v naší MŠ a jsou rozdělena do pěti stupňů.

Na začátku školního roku (během měsíce září) nebo při nástupu nového dítěte do MŠ (po adaptaci dítěte v průběhu 2 měsíců) třídní učitelky vyhodnotí potřebu podpůrných opatření na základě pozorování práce a hry dětí.

První stupeň podpůrných opatření – PLPP:

- Vypracováváme a stanovujeme v MŠ bez doporučení školského poradenského zařízení v podobě plánu pedagogické podpory (PLPP).
- PLPP vypracovává po konzultaci s ředitelkou MŠ třídní učitelka. Jedná se o opatření, které má dotyčné dítě podpořit, pokud bylo vyzorováno, že má dítě při práci či hře drobné problémy např.: motorika, řeč a verbální obratnost, úchop pomůcek, tempo, paměť a jiné.
- Je třeba vyzorované obtíže formulovat a hledat možné nové metody, formy výuky, organizaci výuky a používat pomůcky k jejich odstranění.
- PLPP průběžně vyhodnocuje třídní učitelka a pravidelně čtvrtletně konzultuje s ředitelkou školy nebo se zástupkyní ŘŠ.
- Učitelka po konzultaci s ŘŠ může doporučit zákonnému zástupci pomoc školského poradenského zařízení (SPC, PPP), pokud podpůrná opatření nejsou dostačující nebo nevedou k naplňování vzdělávacích potřeb a možností dítěte. Stejně postupuje i v případě, že shledá poskytování podpůrných opatření jako již nepotřebných.

Druhý až pátý stupeň podpůrných opatření – IVP:

- Vypracováváme v MŠ individuální vzdělávací plán (IVP), pouze s doporučením školského poradenského zařízení (PPP, SPC), který stanoví podpůrná opatření.
- IVP zpracovává učitelka na základě doporučení ŠPZ, následně jej konzultuje se zákonnými zástupci dítěte, ŘŠ a ŠPZ (vypracován je nejpozději do měsíce od převzetí doporučení ŠPZ).
- V tomto plánu se vzdělávací obsah upraví tak, aby byl zajištěn soulad mezi vzdělávacími požadavky a skutečnými možnostmi dětí, a aby vzdělávání směřovalo k dosažení jejich osobního maxima.
- Je-li součástí podpůrného opatření asistent pedagoga, který ho metodicky vede a individuálně s ním pracuje, je vedena dokumentace.
- Asistent pedagoga zpracovává dokumentaci v podobě denních zápisů do deníku, vede portfolio dítěte a plán individuálních činností.
- Naplňování IVP čtvrtletně vyhodnocuje třídní učitelka ve spolupráci s asistentem pedagoga.
- Pokud nemůže učitelka ze závažných důvodů zabezpečit bezodkladné poskytování doporučeného podpůrného opatření, informuje ŘŠ a školu po projednání s ŠPZ a se souhlasem zákonných zástupců poskytne na dobu nezbytně nutnou, jiné podpůrné opatření stejného stupně.

Cíle našeho ŠVP PV jsou pro všechny děti společné. Naší snahou je především zajistit optimální podmínky k rozvoji osobnosti každého dítěte. Děti s podpůrným opatřením mají odlišné individuální vzdělávací potřeby, proto je zapotřebí zvolit vhodné metody a prostředky k naplňování našeho ŠVP PV, který slouží jako podklad pro PLPP a IVP. Při tvorbě těchto plánů je zapotřebí úzká spolupráce se zákonnými zástupci dětí. Pedagogickým pracovníkům je zajištěna metodická podpora formou dalšího vzdělávání.

Pokud zákonný zástupce dítěte přes opakovaná upozornění a vysvětlení důsledků nenavštívil ŠPZ za účelem nastavení podpůrných opatření ve vzdělávání dítěte a způsobil tak dítěti obtíže při vzdělávání (protože škola sama dostatečná podpůrná opatření vytvořit nemůže) - může se škola obrátit na zástupce orgánu veřejné moci (OSPOD) a v souladu se zákonem o sociálně právní ochraně dětí požádat o součinnost.

4.9. Vzdelávání dětí nadaných

Škola prostřednictvím pedagogické diagnostiky na základě pozorování dokáže vyhledat mimořádně nadané děti a formou individualizované výuky podporovat rozvoj jejich talentu. Následně pak na základě doporučení školského poradenského zařízení vypracuje individuální vzdělávací plán.

Zajištění rozvoje nadaných dětí:

- Volba složitějšího a náročnějšího stupně nabízených činností.
- Používání a zpřístupnění vhodných didaktických pomůcek.
- Používání vhodných metod a forem výuky pro rozvoj jejich nadání.
- Individuální přístup učitelek.
- Spolupráce se ZUŠ.

4.10. Vzdelávání dětí od dvou do tří let

Naše mateřská škola, zřídila samostatnou třídu pro děti od 2-3 let. Veškeré materiální vybavení, zázemí je přizpůsobeno specifickým požadavkům, které takto věková kategorie vyžaduje.

Prostor třídy je vybaven nábytkem, který splňuje antropomorické požadavky této věkové kategorie, dále didaktické pomůcky, hračky a další je vhodně zvoleno pro děti od 2 do 3 let. Třída má samostatnou ložnici. Sociální zázemí je dovybaveno, oproti běžné třídě, o přebalovacím pult, speciálním košem na pleny, nočníky a vanou.

Odborná péče je zajištěna plně kvalifikovanými pedagogy, kteří se vzdělávají v odlišnostech vzdělávání dvouletých dětí. Dále je trvale k dispozici chůva, která zajišťuje pomoc v rámci sebeobsluhy dětí.

Více než kde jinde, je v této třídě respektována individualita každého dítěte. Je zde potřeba soustavná péče a velmi citlivé vedení, které vede k osamostatňování mimo svoji nejbližší rodinu. V rámci organizace dne je dětem poskytován dostatek času na veškeré aktivity včetně sebeobsluhy dle jejich potřeby.

Hlavní důraz je kladen na navození kladného vztahu s rodinou dítěte, který má za následek citlivý přechod do mateřské školy. Učitel je oporou dítěte, zajišťuje mu bezpečí, emoční podporu, péči a vytváří pravidla i denní režim.

4.11. Jazyková příprava dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyk

Dětem s nedostatečnou znalostí českého jazyka poskytujeme jazykovou přípravu pro zajištění plynulého přechodu do základního vzdělávání.

Mateřská škola zřizuje bezplatně skupinu pro jazykovou přípravu v případě, že má 4 a více dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka. Tato skupina je určena pro děti navštěvující povinné předškolní vzdělávání. Ředitel mateřské školy může rozhodnout o zařazení dětí, kterých se povinné vzdělávání netýká, a to za předpokladu, že nedojde k újmě jazykové přípravy. Do skupiny je zařazeno maximálně 8 dětí. Vzdělávání je rozděleno do dvou nebo více bloků v průběhu týdne. Skupiny pro jazykovou přípravu, nenahrazují podpůrná opatření.

Podpůrným materiálem při vzdělávání dětí s nedostatečnou znalostí českého jazyka je Kurikulum češtiny jako druhého jazyka pro povinné předškolní vzdělávání, který lze využívat při individualizované práci s dětmi s nedostatečnou znalostí českého jazyka již od nástupu do mateřské školy.

5. Organizace vzdělávání

Mateřská škola je zřízena jako škola s celodenním provozem, s určenou dobou pobytu pro děti od 6:00 do 16:30 hodin.

Mateřské školy Lánecká a Na Sídlišti mají celkem devět tříd. Věkové rozložení jednotlivých tříd je proměnlivé na základě potřeb, vyjma třídy „U Koťátek“, kde je věkové rozložení neměnné. V každé třídě máme maximálně 24 zapsaných dětí, počet dětí ve třídě pro dvouleté děti je upraven dle legislativy. Ve třídách s integrovanými dětmi, jsou dle vyhlášky snižovány počty dětí.

Mateřské školy Lánecká a Na Sídlišti mají celkem devět tříd. Věkové rozložení jednotlivých tříd je proměnlivé na základě potřeb, vyjma třídy „U Koťátek“, kde je věkové rozložení neměnné. V každé třídě máme maximálně 24 zapsaných dětí. Ve třídách s integrovanými dětmi, jsou dle vyhlášky snižovány počty dětí.

Děti se speciálními vzdělávacími potřebami jsou rozděleny do třídy s asistentkou pedagoga. Pro děti s přiznanými podpůrnými opatřeními 2. stupně podpory a výše je zajištěno individuální vzdělávání podle individuálního vzdělávacího plánu, který vychází z doporučení školského poradenského zařízení. Naplnění individuálního vzdělávacího plánu realizují učitelky denně ve třídách a je zaměřeno na reedukaci a kompenzaci postižení. Těmto dětem je zajištěno nenásilné zapojení do prostředí a kolektivu, odborná péče speciálních pedagogů z příslušných speciálně pedagogických center a umožnění všech dostupných aktivit v MŠ s dopomocí asistenta pedagoga.

Děti vykazující známky nadání, jsou individuálně podporovány v jejich dalším vývoji.

Děti s logopedickými vadami jsou v péči klinického logopeda. Na základě školení a seminářů používáme ve vzdělávacích činnostech pravidelně prvky logopedické prevence, protože se výrazně zhoršují komunikační schopnosti dětí.

Překrývání pedagogů trvá zpravidla 2,5 hodiny, tento čas se může měnit dle aktuálních podmínek jednotlivých tříd. Dobu překrývání pedagogů plně využíváme k zajištění bezpečného pobytu venku, individuální a skupinové práci, hodnocení dopoledních činností, v rámci oběda a nácviku samostatnosti při stravování, hygieně a sebeobsluze, při poledních konzultacích s rodiči při zajištění vzdělávacích aktivit nad rámec běžné výuky (akce pořádané MŠ, didaktické workshopy, výlety, plavání, bruslení apod.).

5.1. Podmínky přijímání dětí do mateřské školy

Každý školní rok, v první polovině května je ředitelkou mateřské školy veřejně vyhlášen zápis dětí. Jeho termín je dostatečně předem zveřejněn na webových stránkách, nástěnkách či ve Světelském zpravodaji. V průběhu zápisu, se mohou rodiče seznámit s pedagogy a prostředím mateřské školy.

Kritéria přijímání dětí jsou vyhlašována dle platné legislativy. Podrobněji jsou rozpracovány ve školním řádu mateřské školy, který je veřejně přístupný. Naše škola přijímá děti od dvou let.

Rodiče jsou povinni dítě přihlásit v termínu zápisu dětí do mateřské školy. Zapsány jsou pak ty děti, jejichž rodiče nebo zákonní zástupci odevzdali ředitelce MŠ řádně vyplněnou žádost o přijetí dítěte k předškolnímu vzdělávání, přihlášku dítěte do mateřské školy a k ní náležející dokumenty.

Výsledky zápisu jsou zveřejněny na webových stránkách, případně na vchodových dveřích mateřské školy – pouze registrační čísla, pod kterými jsou děti v době zápisu vedeny. Rozhodnutí ředitelky MŠ o nepřijetí dítěte do předškolního zařízení obdrží rodiče (zákonní zástupci) písemně.

Povinné předškolní vzdělávání začíná od počátku školního roku, který následuje po dni, kdy dítě dosáhne pátého roku věku, není-li stanoveno jinak.

Rozdělování dětí do jednotlivých tříd je plně v kompetenci ředitelky mateřské školy dle individuálních, aktuálních potřeb.

5.2. Děti plnící povinnou školní docházku

S běžnou docházkou:

V naší mateřské škole je rozsah povinného předškolního vzdělávání stanoven na dobu od 8.00 do 12.00 hodin, to znamená, že dítě přichází do třídy mateřské školy nejpozději v 8.00 hodin. Tato povinnost odpadá v době vyhlášených prázdnin. V případě absence je povinností rodiče dítě omluvit.

S individuální formou vzdělávání:

Na základě písemného oznámení zákonných zástupců nedochází denně do mateřské školy, ale pouze na kontrolu (přezkoušení) úrovně znalostí a schopností. Zákonným zástupcům je poskytnut materiál a zdroj informací k předškolnímu vzdělávání. V průběhu roku dojde, ke kontrole domácího vzdělávání. Na konkrétním datu se obě strany předem dohodnou. Pokud ředitelka zjistí, že dítě není rozvíjeno, doporučí rodičům, aby individuální vzdělávání ukončili a zařadili dítě k běžné docházce.

5.3. Distanční výuka

V případě krizových, mimořádných nařízení či karantény není přítomna většina (50 % a více) dětí, pro které je povinné předškolní vzdělávání je mateřská škola povinna začít tyto děti distančně vzdělávat. Distanční vzdělávání je povinné a škola eviduje účast dětí na vzdělávání.

Výuka může probíhat dvěma způsoby online či off-line. V případě využití online, dochází k předávání podkladů pro výuku elektronickou formou přes emaily jednotlivých tříd, či uzavřené skupiny v rámci různých, komunikačních platforem. V případě synchronního online vzdělávání učitel nepřekračuje hranici 30/minut týdně. Při nutnosti využít off-line způsob probíhá předání podkladů telefonicky, písemně a ve specifických případech osobně. Způsob poskytování vzdělávání a zpětné vazby na dálku přizpůsobí škola individuálním podmínkám dítěte (zázemí, materiální podmínky, speciální vzdělávací potřeby, zdravotní stav atd.).

V předškolním vzdělávání je při distanční výuce kladen důraz na komunikaci učitele a rodiče. Učitel poskytuje rodičům inspirativní tipy na společné aktivity dětí a rodičů v domácím prostředí, pro komplexní rozvoj dítěte.

6. Charakteristika vzdělávacího programu

6.1 Filozofie školy

Jsme přesvědčeni, že k tomu, aby se dítě v budoucnu mohlo stát kvalitním dospělým, potřebuje klidné a empatické prostředí naplněné láskou, pocitem bezpečí s kvalitní výchovou i vzděláním. Je třeba rozvíjet jeho vztah k sobě samému, ostatním lidem, přírodě i prostředí, ve kterém vyrůstá. Město a jeho okolí nám nabízí mnoho příležitostí ke krásným vycházkám do přírody, kulturní památky a akce s českými tradicemi.

Snažíme se být dětem kladným vzorem ve svém chování a stále si zvyšovat své kvalifikace. Často necháváme dětem prostor pro hru, kterou považujeme v předškolním věku za nejdůležitější činnost pro jejich rozvoj a navazování přátelství. Spoluprací s místními základními školami chceme usnadňovat dětem přechod do dalšího vzdělávání.

Naší prioritou je předat dětem vědomosti a potřebné dovednosti, naučit je základy slušného chování, dodržovat dohodnutá pravidla, být ohleduplný k druhým, spolupracovat, umět se domlouvat mezi sebou a řešit konflikty. Předpokládáme, že z našich dětí vyrostou čestní občané, kteří budou schopni jednat samostatně, domluvit se mezi sebou a spolupracovat.

Za důležité také považujeme dávat dětem kvalitní stravu, dostatek pohybu, odpočinku, upevňovat hygienické návyky a doplňovat rodinnou výchovu. Víme, že současné rodiny žijí v uspěchané době, řeší mnoho problémů a potřeba výchovy dětí ustupuje do pozadí. Naším záměrem je být rodičům nápomocni, aby naše děti byly šťastné a připravené na život.

6.2 Vize školy

„S citem a tolerancí, šťastně a zdravě, klidně a bezpečně, vesele a hravě, připravíme děti pro život.“

6.3 Cíle našeho programu

Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání, vytyčuje tyto rámcové cíle

1. rozvíjení dítěte, jeho učení a poznání

2. osvojení základů hodnot, na nichž je založena naše společnost

3. získání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost působící na své okolí

Z těchto cílů, vychází cíle stanovené naší mateřskou školou:

- Podporovat a vnímat dítě jako jedinečnou osobnost, která vyrůstá v určitém prostředí.
- Vytvářet dětem podmínky pro jejich individuální potřeby a možnosti.
- Vést děti k osvojování si sebeobslužných činností, návyků, pravidel a mravních hodnot.
- Vytvářet dětem příležitosti ke hře, prožitkové hře, k navazování přátelství, spolupráci, vyjádření i poznávání sebe samo, své touhy, možnosti a potřeby.
- Posilovat u dětí prosociální citění, zdravé sebevědomí, zdravý životní styl a návyky.

- Učit děti komunikovat, mít všeobecné poznatky, ctít tradice, řešit konflikty, ovládat se, ale i nebát se prosadit ve skupině, respektovat názory a přání druhých.
- Rozvíjet u dětí slovní zásobu, ekologické cítění, dovednosti zaměřené na rozvoj určitých gramotností, představivost, fantazii, umělecké a dramatické cítění.
- Utvářet povědomí o multikultuře, světě kolem, přírodě, městu, českých tradicích a zvycích.
- Dávat dětem základy bezpečného, slušného a společenského chování.
- Vzorem ve svém jednání a chování, komunikaci, vytrvalosti, estetice a trpělivosti.
- Hledat možnosti v rozvoji osobnosti dítěte, spolupráci s rodiči a odbornými pracovníky.
- Vnímat děti jako partnery, jednat s nimi citlivě a empaticky, respektovat jejich individuální potřeby a zájmy, vycházet z nich při výchově a vzdělávání.
- Eliminovat agresivní, bezohledné, negativní chování a destruktivní jednání s hračkami.

6.4 Očekávané výstupy vzdělávání

Předpokládáme, že naše děti předškolního věku budou mít vytvořené základy klíčových kompetencí z RVP PV a budou připraveni na přechod do základního vzdělávání. Bereme samozřejmě na vědomí, že zrání dětí je nerovnoměrné, takže každé dítě nemusí vždy všech parametrů dosáhnout. Snažíme se vytvářet ale takové podmínky, aby se k nim děti co nejvíce přiblížily.

Výstupy jsme si definovaly na základě našich stanovených cílů:

- Dítě dokáže soustředěně pozorovat, vnímat, objevovat i experimentovat, nebojí se chybovat. Své získané zkušenosti a poznatky z různých oblastí dokáže dále uplatňovat.
- Je zvědavý a snaží se porozumět jevům i dějům kolem, má aktivní zájem mnohemu se naučit s pomocí dospělého nebo samostatně. Rozpozná a využívá své silné stránky, odhaduje své slabé stránky, projeví radost, ze svého úspěchu.
- Jedná samostatně a uvědomuje si, že za své jednání odpovídá a nese důsledky. Zodpovědně přistupuje ke svým povinnostem. Chápe, že pracovitost a podnikavost jsou přínosem a že naopak lhostejnost a pohodlnost mají své nepříznivé důsledky.
- Ovládá dovednosti předcházející čtení a psaní, má rozšířenou slovní zásobu aktivně jí používá, domlouvá se gesty, rozlišuje symboly a značky, používá citové zabarvení, slovně a bez ostychu reaguje. Zná, používá informativní a komunikativní prostředky.
- Ví, že existují i cizí země, s odlišnou kulturou a cizími jazyky a může se je naučit. Respektuje druhé, jejich odlišnosti, přání a názory. Má férové jednání – umí ocenit výkony druhých.
- Dokáže odhadnout své síly a zhodnotit osobní výkon, je schopno spolupracovat nebo se podřídit ostatním. Ví, že přátelství a láska zastává důležitou roli v životě lidí. Udržuje si zdravé sebevědomí, nejedná na úkor druhých a chápe, že všichni lidé mají stejnou hodnotu.
- S cizími lidmi a v neznámém prostředí se chová obezřetně. Ve společnosti nezapomíná na zásady slušného a společenského chování.
- Umí být citlivý a ohleduplný, dokáže nabídnout pomoc a vcítit se do pocitů druhých.
- Dokáže rozpoznat nevhodné, agresivní, nespravedlivé a lhostejné chování. Chápe, že lze situace vyřešit dohodou a dokáže se samo bránit projevům násilí.
- Dítě je schopné domlouvat se s kamarády i s dospělým člověkem na vyřešení určité situace nebo konfliktu, aby se nikdo necítil ukřivděný. Dokáže se prosadit, ale i podřídit ve skupině.

- Má kladný vztah ke svému okolí a krajině, která ho obklopuje. Ví, že je potřeba vynaložit určitou péči a poskytnout potřebnou pomoc zvířatům i přírodě.
- Dítě se orientuje ve svém městě, zná a dokáže pojmenovat některé budovy, památky. Podílí se na udržení některých tradic svojí aktivní účastí a ví, že svým chováním ovlivňuje prostředí, ve kterém žije.

6.5 Metody a formy vzdělávání

Vzdělávání probíhá ve všech činnostech i situacích, které se v průběhu dne vyskytnou, dbáme na vyvážený poměr spontánních a řízených aktivit. Při práci s dětmi využíváme frontální, individuální a skupinové organizační formy vyučování, které jsou vhodně voleny na základě používaných metod, didaktických pomůcek a pedagogických záměrů. Snažíme se využívat skupinové a individuální formy výuky. Práce ve skupinách u dětí podporuje rozvoj komunikace, sociálních vztahů a vzájemnou spolupráci dětí. Zatímco individuální práce umožňuje vývoj dítěte na základě jeho možností, schopností a zájmů. Nejvíce využíváme frontální neboli hromadné vyučování, ve kterém učitelka pracuje s celou skupinou dětí. Tato forma umožňuje srozumitelné a systematické podání informací celé skupině dětí.

K naplnění cílů výchovy používáme zejména klasické výukové metody, které se vzájemně prolínají. Jedná se o metody slovní, názorně-demonstrační a dovednostně-praktické. Metody slovní jsou nezbytné k sdělování informací a navazování vzájemných vztahů. Názorně-demonstrační metody zprostředkovávají poznatky pomocí smyslů, jejich proces je založený na přímém pozorování, vnímání a myšlenkových operacích. Metody dovednostně-praktické rozvíjí dovednosti zejména manipulací, výtvarnými i pohybovými činnostmi a pokusy.

Pro děti se speciálně vzdělávacími potřebami je zajištěna individuální péče podle individuálního plánu, kterou realizují učitelky denně ve třídách a je zaměřena na reedukaci a kompenzaci postižení. Těmto dětem je zajištěno nenásilné zapojení do prostředí a kolektivu, je zajištěna odborná péče speciálních pedagogů z příslušných speciálně pedagogických center a těmto dětem jsou umožněny všechny dostupné aktivity v MŠ. Pro děti s hlubším postižením jsou sjednání na doporučení speciálního poradenského pracoviště (podpůrná opatření) asistenti pedagoga.

Péče o děti s odloženou školní docházkou směřuje k vyrovnávání a překonávání problémů v konkrétních oblastech, které odklad zapříčinily. Forma práce je individuální a skupinová.

Metody a formy vzdělávání dětí od dvou do tří let se plně přizpůsobují specifikům této věkové kategorie a individualitě jednotlivých nastupujících dětí. Hlavním nástrojem vzdělávání dvouletých dětí je prožitkové učení. Je kladen důraz na volnou hru dětí, vyčlenění dostatek času pro sebeobsahu a odpočinek.

6.6 Zásady pro působení zaměstnanců

Zásady pro komunikaci a práci s dětmi

- Zjišťujeme si a vyžadujeme znát vždy zdravotní stav nebo zdravotní problémy dětí.
- Máme utvořená funkční třídní pravidla chování, jsou platná pro děti i učitelky.
- Dbáme na zásady slušného a zdvořilostního chování – mezi dítětem a dospělým, vzájemně mezi dětmi, vzájemně mezi dospělými.
- Všichni zaměstnanci se snaží být kladným a vhodným vzorem chování.

- Učitelky se snaží empaticky vnímat a pojmenovávat emoce dětí, kdykoliv se může dítě přijít pomazlit nebo pochovat, nikdy není odmítnuto.
- Zajímáme se a všímáme si zevnějšku i nitra dítěte. Učitelky berou děti, jako rovnocenné partnery, mají k dětem úctu, respektují je a jejich individuální potřeby.
- Ke všem dětem přistupujeme rovnocenně (s ohledem na možnosti a schopnosti), spravedlivě, důsledně a trpělivě.
- Podáváme dětem zpětné vazby za jejich chování – učí se všímat toho, co udělaly dobře nebo špatně. Při negativním hodnocení dodáváme informaci o tom, jak to mělo být správně.
- Dítě může kdykoliv učitelku nebo kamaráda požádat o pomoc.
- Při řešení konfliktů nebo sporů mezi dětmi necháme prostor pro samostatné napravení, dohlížíme na jejich spravedlivém vyřešení. Je-li třeba, zasáhneme a pomůžeme vyřešit.
- Vedeme s dětmi rozhovory a poskytujeme jim nenucené příležitosti k samostatným projevům. Motivujeme je ke slovním projevům.
- Každá třída má vlastní dětskou knihovnu s neomezeným přístupem pro děti.
- Dodržujeme slíbené, dětem nelžeme, nebojíme se přiznat chybu, naopak dětem řekneme, jak situaci vyřešíme. Odpovídáme dětem na otázky.

Zásady pro organizaci

- Poměr spontánních a řízených aktivit se snažíme vyvažovat.
- Respektujeme individuální potřebu spánku (necháme dítě dospát, aktivita u stolečků).
- Děti si mohou kdykoliv dle individuální potřeby dojít napít nebo na toaletu, sdělují učitelce.

Zásady pro užití metod vzdělávání

- Snažíme se do činností zařazovat experimentování, ukázky reálných a názorných pomůcek, vlastní zkušenosti a rozvíjet dětskou fantazii.
- Dáváme dětem prostor pro spontánní hru, oceňujeme jejich samostatné řešení a jednání.
- Do činností často zařazujeme práci ve skupinkách, pro rozvoj komunikace a koordinace.
- V komunikaci s dětmi běžně používáme mimiku (řeč obličejových svalů, úst, očí, čela, lícních svalů), gestikulaci (pohyby paží), haptiku (řeč dotyků), posturiku (řeč postojů), viziku (řeč pohledů), fonetiku (využití hlasů), proxemiku (prostorové přiblížení nebo oddálení mluvčího).
- Ke své práci volíme vždy vhodné, vkusné a k věku dětí přiměřené pomůcky i podněty.
- Snažíme se činnosti volit tak, aby byly pro děti zajímavé, rozmanité, pestré a obměňované.

7. Vzdělávací obsah

Název našeho školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání je:

„Jaro, léto, podzim, zima v naší školce je to prima“

Vzdělávací obsah („učivo“) naší mateřské školy tvoří 7 integrovaných bloků (tematických celků), které jsou průřezem celého školního roku. Každý název integrovaného bloku je veršovaný a shrnuje vždy zásadní informace o nastávajícím období. Jsou společné pro všechny třídy. Tyto integrované bloky, jsou základním východiskem pro plánování, přípravu a realizaci vzdělávání na úrovni každé třídy, plně v kompetenci jednotlivých kvalifikovaných pedagogů. Zvolené tematické celky jsou konkrétně rozpracovány v třídních vzdělávacích programech.

Třídní vzdělávací program (TVP) odpovídá věkovému složení a potřebám každé konkrétní třídy a je vytvářen spoluprací daných pedagogů na třídě, a to v takové podobě, která jim vyhovuje. Pedagogové při jeho sestavování vychází z integrovaných bloků (tematických celků), které jsou rozpracovány do nabídky konkrétních témat a činností s konkrétními cíli a záměry. Takto rozpracované TVP respektují konkrétní podmínky, dynamiku i stupeň rozvoje dětí ve své třídě. Ve třídách s integrovanými dětmi probíhají speciální reedukační a kompenzační činnosti dle individuálních plánů.

7.1. Integrované bloky

1. „Těšíme se do školky, na kluky a na holky. Půjdeme tam všichni rádi, budeme dobří kamarádi.“
2. „Podzime, podzime už zas nosíš deště. Než všechno sklídíme, počkej chvíli ještě. Ať si také můžou kluci, holky pouštět draky u své školky.“
3. „Přiblížil se zimní čas, kouzlo Vánoc přišlo mezi nás. Vločka za vločkou sněží, až na vrcholky věží.“
4. „Nasadíme rukavice, čepice a sněhule, vytáhneme lyže saně, hurá zima už tu je! Bacilové už se třesou, ale na nás nemůžou, čaj, bylinky, vitamíny ty nám vždycky pomůžou. Myslíme i na zvířátka, v zimě mají starosti, a proto jim doneseme k jídlu samé dobroty.“
5. „Čáry máry pohádko, pojď mezi nás, ukaž nám kouzelný čas.“
6. „Jaro ťuká na vrátka, rozkvétá nám zahrádka. Otvírá cestu do tajuplné říše, pojďte děti velmi tiše. Potkáme tam motýly, včelky, květiny.“
7. „Táto, mámo, koukněte, co je barev na světě, dědečku a babičko, přišlo léto, sluníčko!“

**7.1.1. „Těšíme se do školky,
na kluky a na holky.
Půjdeme tam všichni rádi,
budeme dobří kamarádi.“**

Charakteristika integrovaného bloku:

Končí letní prázdniny a začíná další školní rok. Do mateřské školy nastupují nové děti a z prázdninových pobytů se vrací i ty, které již MŠ navštěvovaly. Integrovaný blok je zaměřen na rozvoj orientace dětí v interiérech i exteriéru MŠ, seznámení s pedagogy a zaměstnanci, sociální adaptaci v kolektivním životě, na oboustrannou komunikaci, bezpečnost, pravidla a organizaci dne v MŠ. Snažíme se navodit především radostné, láskyplné a bezpečné prostředí, které dětem usnadní navazování prvotních kontaktů a podporuje jejich komunikační dovednosti. Na závěr bloku se seznamujeme s tradicí světelské Svatováclavské pouti.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- dokáží pozorovat, zkoumat, objevovat nové a všímají si souvislostí
- všímají si toho, co se kolem nás děje

2. Kompetence k řešení problémů

- umí řešit problémy na základě bezprostřední zkušenosti a využívají při tom svoji fantazii a představivost

3. Kompetence komunikativní

- děti užívají přirozených prostředků komunikace k vyjádření svých myšlenek, pocitů, názorů
- užívají svých komunikačních schopností k dalšímu učení

4. Kompetence sociální a personální

- samostatně se rozhodují o svých činnostech, vyjadřují svůj názor
- děti si vytvářejí schopnost adaptovat se na prostředí a jeho běžné změny
- podílí se na vytváření pravidel společenského chování

5. Kompetence činnostní a občanské

- děti mají zájem o druhé, o to, co se kolem děje
- děti dokáží zachovávat pravidla společenského soužití ve skupině

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj pohybových schopností a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky (a zdokonalování dovedností v oblasti hrubé i jemné motoriky)
- osvojovat si poznatky důležité k podpoře zdraví, bezpečí a osobní pohody
- vést ke správné hygieně, stravování, sebeobsluze a zdvořilostním návykům

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- smyslové a psychomotorické hry
- konstruktivní a grafické činnosti
- činnosti směřující k vytváření zdravých životních návyků

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- uvědomuje si vlastní tělo, dokáže rozvíjet své schopnosti a dovednosti
- má základy správné hygieny, stravování, je vedeno k sebeobsluze a zdvořilostním návykům
- vnímat a rozlišovat pomocí všech smyslů (sluchově rozlišovat zvuky a tóny, zrakově rozlišovat tvary předmětů a jiné specifické znaky, rozlišovat vůně, chutě, vnímat hmatem apod.)

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry, hry se slovy, slovní hádanky, vokální činnosti
- společné diskuse, rozhovory, individuální a skupinová konverzace (vyprávění zážitků, příběhů, vyprávění podle skutečnosti i podle obrazového materiálu, podle vlastní fantazie, sdělování slyšeného druhým apod.)

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- vést rozhovor (naslouchat druhým, vyčkat až druhý dokončí myšlenku, sledovat řečníka i obsah, ptát se
- Správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- domluvit se slovy i gesty, improvizovat

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj, zpřesňování a kultivace smyslového vnímání, přechod od konkrétně názorného myšlení k myšlení slovně-logickému (pojmovému), rozvoj paměti a pozornosti, přechod od bezděčných forem těchto funkcí k úmyslným, rozvoj a kultivace představivosti a fantazie

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hry a praktické úkony procvičující orientaci v prostoru i v rovině
- smyslové hry, nejrozličnější činnosti zaměřené na rozvoj a cvičení postřehu a vnímání, zrakové a sluchové paměti, koncentrace pozornosti apod.

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- postupovat a učit se podle pokynů a instrukcí
- poznat a pojmenovat většinu toho, čím je obklopeno

2.3. Sebeпоjetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- učit děti poznat a zapamatovat si svou značku
- seznamovat je s ostatními kamarády ve třídě
- umět vytvářet citové vztahy a rozvíjet je
- poznávat sebe sama, získávat citovou samostatnost a schopnost se ovládat

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hry na téma rodiny, přátelství, seznamovací hry apod.
- cvičení organizačních dovedností

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- zná svou přidělenou značku, své třídní učitelky a kamarády ze třídy
- zvládá odloučení od rodičů, je citově samostatné a aktivní bez jejich blízkosti

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- utvořit společná třídní pravidla chování zajišťující bezpečnost
- poznávat pravidla chování ve vztahu k druhým
- podporovat prosociální jednání
- navozovat přátelskou a bezpečnou atmosféru, rozvíjet vzájemné vztahy mezi učitelkami a dětmi

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity podporující sblížování dětí
- společná setkávání, povídání, sdílení a aktivní naslouchání druhému
- činnosti zaměřené na porozumění pravidlům vzájemného soužití a chování, spolupodílení se na jejich tvorbě

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- ovládá a dodržuje třídní pravidla chování a pravidla chování ve vztahu k druhému
- chová se bezpečně a ohleduplně k ostatním kamarádům
- chová se přátelsky, navazuje vztahy s učitelkami i ostatními dětmi, komunikuje
- projevuje svou tvořivost a dokáže rozhodnout o svých činnostech

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- usnadňovat dětem adaptaci na prostředí MŠ (INTERIÉR, EXTERIÉR)
- pomáhat orientovat se v organizaci věcí ve třídě
- seznámit se s pedagogy a ostatními zaměstnanci

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí
- aktivity vhodné pro přirozenou adaptaci dítěte v prostředí mateřské školy

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- orientuje se v prostorách a v prostředí MŠ
- umí rozpoznat všechny pedagogy i ostatní zaměstnance

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- nacvičovat bezpečnou chůzi ve dvojicích, bezpečnost při pohybu v silničním provozu, na školním hřišti či zahradě
- seznámit se s tradicí Svatováclavské pouti (bezpečné chování v davu lidí, na atrakcích)

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)
- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity vedoucí k seznámení tradic týkající se Svatováclavské pouti

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- umí chodit ve dvojici a chovat se bezpečně v silničním provozu a na zahradě
- zná tradici Svatováclavské pouti

**7.1.2. „Podzime, podzime
už zas nosíš deště.
Než všechno sklídíme,
počkej chvíli ještě.
Ať si také můžou kluci,
holky pouštět draky u své školky.“**

Charakteristika integrovaného bloku:

Začíná podzim, příroda i zvířata se připravují na zimu a k zimnímu spánku, někteří ptáci k odletu do teplých krajin. Toto barevné roční období nám přináší náhlé změny v počasí. Dny jsou kratší, chladnější a větrné podmínky jsou vhodné pro pouštění draků. Zahrady, pole i lesy jsou plné plodin, které se v tuto dobu sklízí a zpracovávají. Vedeme děti k uvědomění si významu lidské práce na poli i v zahradě. Podporujeme rozšiřování poznatků o přírodním prostředí, vytváříme kladné citové postoje a vedeme děti k uvědomování si nutnosti ochrany přírody a zvířat. Využíváme různé druhy plodin v činnostech a rozvíjíme všechny smysly. Rozšiřujeme poznatky směřující k vytváření si zdravých životních návyků, zdravé výživy, zdravého pohybu a uvědomění si vlastního zdraví. Na závěr bloku nezapomínáme na Halloween, Dušičky, tradici Svatého Martina a blížícího se Mikuláše, anděla i čertů.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení:

- snaží se nebo dokážou porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- uplatňují získané zkušenosti v praktických situacích

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti za pomoci využití své fantazie a dětské představivosti

3. Kompetence komunikativní

- děti vyjadřují své myšlenky a pocity
- průběžně si rozšiřují slovní zásobu
- umí využívat technických informačních prostředků k vlastnímu rozvoji učení

4. Kompetence sociální a personální

- děti si vytvářejí schopnost adaptovat se na prostředí a jeho běžné proměny
- v běžných situacích uplatňují základní společenské návyky a pravidla
- spolupodílejí se na společných rozhodnutích

5. Kompetence činnostní a občanské

- odpovědně přistupují ke hře i k zadaným úkolům
- vnímají svou sounáležitost s přírodním a společenským prostředím
- děti se chovají bezpečně k sobě a ohleduplně k druhým
- děti chrání hodnoty spojené se zdravím

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- uvědomovat si vlastní tělo, poznávat jeho části, rozvíjet pohybové schopnosti a hrubou i jemnou motoriku, dechová cvičení
- osvojovat si poznatky o těle a jeho zdraví i potřebnou péči, vitamíny, oblékání
- vytvářet zdravé životní návyky a postoje jako základy zdravého životního stylu

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- lokomoční pohybové činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty či pomůckami

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- dokáže napodobit jednoduchý pohyb, rozpoznat části těla, ovládá dech
- dokáže rozlišit, co je zdravé prospěšné a škodlivé, má rozvinuté poznatky o svém těle

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvíjet řečové schopnosti, jazykové dovednosti receptivní (vnímání, naslouchání, porozumění) a produktivní (výslovnost, vytváření pojmů, mluvní projev, vyjadřování)
- podporovat porozumění dětí ve verbální i neverbální komunikaci, podporovat výtvarnou, hudební, pohybovou i dramatickou tvořivost dětí

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- artikulační, řečové, sluchové a rytmické hry
- rozhovory, diskuze k tématu
- dramatické ztvárnění pohádek
- tematické pohádky, písničky, básničky

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- umí, vést rozhovor, vnímat, naslouchat, porozumět i se slovně vyjádřit
- je rozvinuté v oblastech výtvarné, hudební, pohybové i dramatické výchovy

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvíjet přechod od konkrétně názorného myšlení k pojmovému, paměť a pozornost

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hry a činnosti ke cvičení různých forem paměti
- konkrétní operace s materiálem
- motivování manipulace s předměty

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- vyjadřovat svou představivost a fantazii v tvořivých činnostech
- zvládnout udržet pozornost přiměřeně věku

- poznat a pojmenovat většinu čím je obklopeno

2.3, Sebepojetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- získávat sebevědomí a sebedůvěru, sebeovládat se a vytvářet citové vztahy
- U nově přichozích dětí přetrvává stále adaptace na prostředí MŠ

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- spontánní hra
- příležitosti a hry pro rozvoj vůle, vytrvalosti a sebeovládání

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- je sebevědomé, umí se ovládat a vytvářet citové vztahy

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- dbát na dodržování pravidel chování a být schopný spolupracovat s ostatními

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- kooperativní činnosti ve dvojicích, skupinách
- aktivity podporující sblížování dětí
- společná setkávání

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- dodržuje pravidla chování a je schopno spolupracovat s ostatními

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- seznamovat se kulturními zvyky a tradicemi: Svátek duchů Halloween, Svátek zemřelých Dušičky, Svatý Martin a Mikuláš, anděl, čerti

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity a hry vedoucí k seznámení jednotlivých tradicím
- návštěvy kulturních akcí pořádaných místními kulturními organizacemi

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- zná podzimní tradice, zvyky a svátky

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vytvářet povědomí o pěstování plodin v zahrádkách a práci lidí na poli, technika, nářadí a stroje
- podpora přírodovědné gramotnosti – přezimování zvířat, odlétající ptáci, rostliny, stromy, keře, listy, plody, orientace v ročních obdobích, a jiné.
- vnímat a pojmenovat změny počasí, neovladatelnost živlů (vítr a déšť), jejich klady a zápory.
- využívat přírodniny k výtvarným činnostem, hře i k výzdobě.

- znát znaky a barvy podzimu

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- pozorování změn počasí v přírodě
- činnosti a aktivity vedoucí k podpoře přírodovědné gramotnosti
- využívání přírodnin při hře, výtvarným činnostem

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- ☐ má poznatky o světě lidí, o prostředí, ve kterém žije, o práci lidí, technice a o potřebné práci při pěstování rostlin
- ☐ má základy zemědělské a přírodovědné gramotnosti
- ☐ dokáže rozpoznat znaky podzimního období
- ☐ dokáže rozpoznat některé podzimní plodiny a pojmenuje většinu toho čím je obklopeno

7.1.3. „Přiblížil se zimní čas, kouzlo Vánoc přišlo mezi nás.

***Vločka za vločkou sněží,
až na vrcholky věží.“***

Charakteristika integrovaného bloku:

Přichází zimní čas a s ním nejkrásnější svátky v roce. Pozorujeme změny v přírodě, dny jsou velmi krátké, počasí většinou chladné až mrazivé. Získáváme další nové poznatky z oblasti neživé i živé přírody, učíme se jí chránit a pomáhat. Kouzelný adventní čas je plný překvapení, čeká nás mnoho významných dnů, zvyků a tradic. Na začátku prosince nás v MŠ navštěvuje Mikuláš, anděl a čert se svojí nadílkou. Společně pak zdobíme stromeček, třídu a těšíme se z příchodu Ježíška. Kouzlo Vánoc nám přináší slavnostní chvíle strávené společně s dětmi a jejich rodiči při společných besídkách či posezeních.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- děti se soustředí na danou činnost
- děti mají pocit radosti z toho, co dokázaly a zvládly, umí hodnotit svoje pokroky

2. Kompetence k řešení problémů

- děti řeší náročnější problémy s pomocí dospělého
- dokáží využívat logických postupů, při řešení myšlenkových problémů

3. Kompetence komunikativní

- děti vyjadřují své myšlenky, pocity, nálady
- komunikují bez zábran a ostychu

4. Kompetence sociální a personální

- dokáží se při společenských činnostech domlouvat a spolupracovat mezi sebou
- děti projevují citlivost a ohleduplnost vůči druhým
- prosadí se, ale i přizpůsobí se ve skupině

5. Kompetence činnostní a občanské

- děti si uvědomují, že chováním mohou ovlivnit prostředí, ve kterém žijeme
- děti vedeme k uvědomění si práv a práv druhých

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- ovládat pohybové aparáty, ladit pohyby s rytmem hudby, pohybovat se koordinovaně, poznávat části těla
- rozvíjet a používat všechny smysly

- koordinace ruky a oka

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním a materiálem
- pohybové činnosti hudební a hudebně pohybové činnosti

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- dokáže rozpoznat části svého těla
- pohybuje se koordinovaně, umí sladit pohyb s rytmem a hudbou
- napodobit jednoduchý pohyb.

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- podporovat řečové schopnosti a jazykové dovednosti dětí
- porozumět verbální i neverbální komunikaci

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- individuální a skupinová konverzace
- poslech, vyprávění pohádek a příběhu
- vokální činnosti

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- má rozvinuté jazykové a řečové schopnosti
- dokáže porozumět verbální i neverbální komunikaci, rozumí čtenému textu.

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvíjet paměť a pozornost, představivost a fantazii

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- pozorování předmětů určování a pojmenování jejich vlastností
- motivovaná manipulace s předměty
- hry zaměřující se na rozvoj paměti, pozornosti představivosti a fantazie

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- zvládne se naučit nazpaměť krátký text a dokáže popsat situaci
- umí zachytit skutečnosti i vyjádřit své představy

2.3. Sebepojetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- posilovat přirozené poznávací city – zvědavost, strach, napětí, zájem a radost
- umět city rozvíjet, prožívat a vyjádřit
- učit se své chování regulovat a ovlivňovat vlastní situaci

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti podporující schopnosti porozumět vzniklým náladám, emocím a přání druhých

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- dokáže porozumět vzniklým náladám a emocím, vnímá přání druhých

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vytvářet podvědomí o mezilidských morálních hodnotách a vzájemném chování mezi lidmi
- posilovat pozitivní vzniklé vztahy v MŠ, v rodině i v dětské herní skupině

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhu s etickým obsahem a poučením
- hry a činnosti vedoucí k ohleduplnosti k druhému
- kooperativní činnosti
- společné posezení a vánoční besídky s rodiči

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- přirozeně a bez zábran komunikovat s druhým dítětem, navazovat a udržovat přátelské vztahy
- spolupracovat s ostatními

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- seznamovat se s tradicí patřících k období Adventu a Vánoc
- tradice a znaky – Mikuláš, čert a anděl (nadílka v MŠ)
- rozvoj společenského a estetického vkusu – Vánoční výzdoba
- kouzlo Vánoc doma – slavnostní doba, pospolitost rodin a společné chvíle

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti, hry a aktivity vedoucí k seznámení tradic týkajících se Vánoc a adventu
- realizace vánočních setkávání mateřské školy s rodiči
- skupinové aktivity a různorodé společenské hry
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku a mravní hodnoty

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- uvědomit si citovou vazbu k rodinným příslušníkům a k lidem kolem nás především v předvánočním čase
- chovat se zdvořile, přistupovat k druhým lidem s úctou
- zná tradici a význam zimních svátků

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- pochopení, že změny způsobené lidskou činností mohou prostředí chránit a zlepšovat, ale také poškozovat a ničit

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- sledování událostí v obci a účast na akcích, které jsou pro dítě zajímavé

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte

***7.1.4., „Nasadíme rukavice, čepice a sněhule,
vytáhneme lyže saně, hurá zima už tu je!
Bacilové už se třesou, ale na nás nemůžou,
čaj, bylinky, vitamíny ty nám vždycky pomůžou.
Myslíme i na zvířátka, v zimě mají starosti,
a proto jim doneseme k jídlu samé dobroty.“***

Charakteristika integrovaného bloku:

Končí Vánoce a oslavujeme příchod nového roku. Seznamujeme se také s významnou tradicí Tří králů, kteří nás každoročně navštěvují v MŠ. Venku mrzne, je zima a z mraků se sypou třpytivé bílé vločky, pozorujeme je a experimentujeme s nimi. Učíme se, jak se v zimě máme správně oblékat, abychom nebyli nemocní. A naopak co máme dělat, když nás bacilové přemůžou. Můžeme se otužovat na čerstvém vzduchu a prožívat radost při dětských hrách na sněhu. Sníh nás láká postavit si sněhuláka a seznámit děti s různými druhy sportů, her a potřebného vybavení. Nezapomínáme na bezpečnost a bezpečné chování na sněhu i při sportování. Vzpomínáme na zvířátka, která mají v zimě problémy se sháněním potravy, krmíme je a nosíme dobroty do lesa, k řece i do krmítek ve třídách. Společně pak zvířata pozorujeme a snažíme se je rozpoznat podle jejich stop.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- děti se soustředí na danou činnost
- děti mají pocit radosti z toho, co dokázaly a zvládly
- umí hodnotit svoje pokroky

2. Kompetence k řešení problémů

- děti řeší náročnější problémy s pomocí dospělého
- dokáží využívat logických postupů, při řešení myšlenkových problémů

3. Kompetence komunikativní

- děti vyjadřují své myšlenky, pocity, nálady
- komunikují bez zábran a ostychu

4. Kompetence sociální a personální

- dokážou se při společenských činnostech domlouvat a spolupracovat mezi sebou
- děti projevují citlivost a ohleduplnost vůči druhým
- prosadí se, ale i přizpůsobí se ve skupině

5. Kompetence činnostní a občanské

- děti si uvědomují, že chováním mohou ovlivnit prostředí, ve kterém žijeme
- děti vedeme k uvědomění si práv a práv druhých

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- uvědomovat si vlastní tělo, rozvíjet pohybové dovednosti v oblasti hrubé i jemné motoriky
- zvolit vhodné oblečení i obuv, učit se postup oblékání a znát části těla
- rozvíjet fyzickou a psychickou zdatnost dětí
- poskytovat poznatky o zdraví, prevenci, pohybových činnostech, bezpečí, osobní pohody
- chovat se bezpečně při hrách a sportech, znát bezpečností sportovní vybavení

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hudební a hudebně pohybové hry a činnosti
- manipulační činnosti a jednoduché úkony s předměty, pomůckami, nástroji, náčiním, materiálem, činnosti seznamující děti s věcmi, které je obklopují, a jejich praktickým používáním
- činnosti vedoucí k rozvoji poznatků o zdraví, prevenci, pohybových činnostech, bezpečí, osobní pohody

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- má základní poznatky o zdraví, prevenci, pohybových činnostech, bezpečí, osobní pohody
- ovládat koordinaci ruky a oka, zvládat jemnou motoriku (zacházet s předměty denní potřeby, s drobnými pomůckami, s nástroji, náčiním a materiálem, zacházet s grafickým a výtvarným materiálem, např. s tužkami, barvami, nůžkami, papírem, modelovací hmotou, zacházet s jednoduchými hudebními nástroji apod.

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- přednes, recitace, dramatizace, zpěv

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- porozumět slyšenému (zachytit hlavní myšlenku příběhu, sledovat děj a zopakovat jej ve správných větách
- učit se z paměti krátké texty (reprodukovat říkanky, písničky, pohádky, zvládnout jednoduchou dramatickou úlohu apod.)

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj tvořivosti tvořivého myšlení, řešení problémů, tvořivého sebevyjádření

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti zasvěcující dítě do časových pojmů a vztahů souvisejících s denním řádem, běžnými proměnami a vývojem a přibližující dítěti přirozené časové i logické posloupnosti dějů, příběhů, událostí apod.
- námětové hry a činnosti

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- chápat prostorové pojmy (vpravo, vlevo, dole, nahoře, uprostřed, za, pod, nad, u, vedle, mezi apod.), elementární časové pojmy (teď, dnes, včera, zítra, ráno, večer, jaro, léto, podzim, zima, rok), orientovat se v prostoru i v rovině, částečně se orientovat v čase

2.3. Sebepojetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj a kultivace mravního i estetického vnímání, cítění a prožívání

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- sledování pohádek a příběhů obohacujících citový život dítěte
- dramatické činnosti (předvádění a napodobování různých typů chování člověka v různých situacích), mimické vyjadřování nálad (úsměv, pláč, hněv, zloba, údiv, vážnost apod.)
- činnosti nejrozličnějšího zaměření vyžadující (umožňující) samostatné vystupování, vyjadřování, obhajování vlastních názorů, rozhodování a sebehodnocení

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- vyvíjet volní úsilí, soustředit se na činnost a její dokončení
- prožívat a dětským způsobem projevovat, co cítí (soucit, radost, náklonnost), snažit se ovládat své afektivní chování (odložit splnění svých osobních přání, zklidnit se, tlumit vztek, zlost, agresivitu apod.)

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- upevňovat pravidla chování ve vztahu k druhému – jednat ohleduplně
- vzájemně komunikovat, spolupracovat, těšit se z hezkých zážitků
- rozvoj kooperativních dovedností

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy
- společné povídání, sdílení a aktivní naslouchání
- četba, vyprávění a poslech pohádek a příběhů s etickým obsahem a poučením

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- uplatňovat své individuální potřeby, přání a práva s ohledem na druhého (obhajovat svůj postoj nebo názor, respektovat jiný postoj či názor), přijímat a uzavírat kompromisy, řešit konflikt dohodou
- spolupracovat s ostatními
- chápat, že všichni lidé (děti) mají stejnou hodnotu, přestože je každý jiný (jinak vypadá, jinak se chová, něco jiného umí či neumí apod.), že osobní, resp. osobnostní odlišnosti jsou přirozené

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- posilovat prosociální jednání dětí v mateřské škole a kooperaci.
- podporovat spolupráci ve skupině, být její součástí a respektovat dohodnutá herní pravidla
- znát tradici oslavy i významu Silvestra a význam tradice Tří králů

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity vedoucí k podpoře kladných vztahů v kolektivu mateřské školy
- tvůrčí činnosti slovesné, literární, dramatické, výtvarné, hudební, hudebně pohybové, dramatické apod. Podněcující tvořivost a nápaditost dítěte, estetické vnímání
- skupinové aktivity, kooperativní hry
- činnosti přibližující tradice oslav Silvestru a Tří králů

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)
- má základní povědomí o tradici i významu oslav Silvestra a Tří Králů

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- experimentovat, zkoumat a pozorovat procesy a skupenství vody
- soucítit, dobrovolně se zapojit a chtít pomoci pečovat o zvířátka v zimě
- Podporovat zájem o poznání a péči o zvěř v zimě
- pozorovat okolí, počasí a umět určit znaky zimního období

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti a aktivity podporující pozorování změn v okolí, přírodě
- rozvoj poznatků v péči o zvěř a přírodu v zimním období
- experimenty se sněhem, vodou

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- chápe důležitost a nezbytnost pomoci zvířátkům v zimě
- dokáže pozorovat a určit změny v zimním období

7.1.5. „Čáry máry pohádko, pojd' mezi nás, ukaz nám kouzelný čas.“

Charakteristika integrovaného bloku:

Kouzelný pohádkový čas nás zavede do světa princů i princezen, kde zvířátka mohou mluvit a babičky umí čarovat. Seznámíme se s ději klasických pohádek i s večerníčkovými příběhy a postavami. Některé pohádky si i společně zahrajeme. Blok je zaměřen na rozvoj fantazie, představivosti, na rozlišení dobra a zla i na pozorování lidských charakterových vlastností za pomoci pohádkových postav. Společně oslavujeme také příchod masopustu a masopustního průvodu. Tančíme a veselíme se, protože přichází i doba karnevalů a masek. Vyzkoušíme si ztvárnění jiné role a zahrajeme si na muzikanty. Závěrem bloku se seznamujeme s různými druhy povolání a profesí, co se z čeho vyrábí a jaké jsou vlastnosti různých materiálů.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- děti experimentují a uplatňují získané poznatky pro další učení
- umí hodnotit svoje pokroky
- aktivně využívají slovní zásobu, všímají si, popisují věci, jevy, děje, které kolem sebe vidí

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší náročnější problémy s pomocí dospělého
- nebojí se chybovat, pokud nachází pozitivní ocenění nejen za úspěch, ale také za snahu
- snaží se pochopit, že vyhýbat se řešení problémů nevede k cíli

3. Kompetence komunikativní

- děti v komunikaci samostatně vyjadřují své myšlenky, vedou smysluplný dialog, snaží se komunikovat bez zábran a ostychu, průběžně si rozšiřují slovní zásobu, postupně ovládají dovednosti, které předcházejí čtení a psaní
- dokáží vyjadřovat své prožitky, pocity a nálady

4. Kompetence sociální a personální

- projevují citlivost a ohleduplnost vůči druhým prosazují se, ale přizpůsobují se skupině
- projevují samostatné rozhodování o svých činnostech, vyjadřují svůj názor
- podílí se na vytváření pravidel společenského chování
- napodobují modely prosociálního chování mezilidských vztahů, které nachází ve svém okolí

5. Kompetence činnostní a občanské

- zajímají se o druhé, o to, co se kolem děje, váží si práce druhých
- uvědomují si, že chováním mohou ovlivnit prostředí, ve kterém žijeme
- dokáží rozpoznávat své slabé a silné stránky
- v rámci svých možností odhadují rizika svých nápadů, jít za svým záměrem, ale také dokázat měnit cesty a přizpůsobovat se daným okolnostem

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvíjet a zdokonalovat pohybové schopnosti, dbát o své zdraví a pohodu
- zvládnout sladit pohyb s rytmem hudby. Napodobit převáděné pohyby
- osvojení si věku přiměřených praktických dovedností

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hry rozvíjející všeobecné pohybové schopnosti
- aktivity vedoucí k prevenci péče o zdraví
- rytmické hry, hudební činnosti

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- koordinovat lokomoci a pohyby těla, sladit pohyby s rytmem a hudbou
- zvládat základní pohybové dovednosti a prostorovou orientaci

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvíjet řečové a jazykové dovednosti – vnímání, naslouchání a porozumění
- podporovat mluvní projev, výslovnost, vyjadřování i neverbální komunikaci

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- seznamovat s ději pohádek a s večerníčky – četba textů, převyprávění textů, práce s obrázky, posloupnost děje, dramatizace, divadelní ztvárnění (loutky, maňásci), poslech CD, audiovizuální, hry s textem

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- správně vyslovovat, ovládat dech, tempo i intonaci řeči
- zvládá převyprávět text, pracovat s obrázky, zvládá jednoduchou dramatizaci i práci s textem přiměřenou schopnostem

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vytváření základů pro práci s informacemi

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- přímé pozorování přírodních, kulturních i technických objektů i jevů v okolí dítěte, rozhovor o výsledku pozorování

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- vnímat, že je zajímavé dozvídat se nové věci, využívat zkušenosti k učení

- zaměřovat se na to, co je z poznávacího hlediska důležité (odhalovat podstatné znaky, vlastnosti předmětů, nacházet společné znaky, podobu a rozdíly, charakteristické rysy předmětů či jevů a vzájemné souvislosti mezi nimi)
- nalézat nová řešení nebo alternativní k běžným

2.3, Sebepojetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj schopnosti citové vztahy vytvářet, rozvíjet je a city plně prožívat

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti vedoucí dítě k identifikaci sebe sama a k odlišení od ostatních

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- zachycovat a vyjadřovat své prožitky (slovně, výtvarně, pomocí hudby, hudebně pohybovou či dramatickou improvizací apod.)
- ve známých a opakujících se situacích a v situacích, kterým rozumí, ovládat svoje city a přizpůsobovat jim své chování
- uvědomovat si své možnosti i limity (své silné i slabé stránky)

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vytváření prosociálních postojů – sociální citlivost, tolerance respekt, přizpůsobivost apod.
- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti vedoucí k vytváření prosociálních postojů na za pomoci pohádkových příběhů
- aktivity upozorňující důležitost ochrany osobního soukromí a bezpečí ve vztazích

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- uvědomovat si svá práva ve vztahu k druhému, přiznávat stejná práva druhým a respektovat je
- bránit se projevům násilí jiného dítěte, ubližování, ponižování apod.

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vytvářet si na základě pohádek důležité poznatky o vhodném a nevhodném, bezpečném, nebezpečném chování
- utvářet povědomí o mravních hodnotách, významu a ponaučení z pohádek.
- znát tradici karnevalu a masopustního průvodu – převleky, masky a tanec

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity a činnosti vedoucí k utváření poznatků o vhodném a nevhodném chování na motiv pohádek
- aktivity přibližující dítěti pravidla vzájemného styku (zdvořilost, ohleduplnost, tolerance, spolupráce) a mravní hodnoty (dobro, zlo, spravedlnost, pravda, upřímnost, otevřenost apod.) v jednání lidí

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- dodržovat základy prevence bezpečí přiměřeně věku

- uvědomovat si, že ne všichni lidé respektují pravidla chování, že se mohou chovat neočekávaně, proti pravidlům, a tím ohrožovat pohodu i bezpečí druhých; odmítat společensky nežádoucí chování (např. lež, nespravedlnost, ubližování, lhostejnost či agresivitu), chránit se před ním a v rámci svých možností se bránit jeho důsledkům (vyhýbat se komunikaci s lidmi, kteří se takto chovají)

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- seznamování s místem a prostředím, ve kterém dítě žije, a vytváření pozitivního vztahu k němu

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- přirozené pozorování blízkého prostředí a života v něm, okolní přírody, kulturních i technických objektů, vycházky do okolí, výlety
- aktivity zaměřené k získávání praktické orientace v obci (vycházky do ulic, návštěvy obchodů, návštěvy důležitých institucí, budov a dalších pro dítě významných objektů)

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- orientovat se bezpečně ve známém prostředí i v životě tohoto prostředí (doma, v budově mateřské školy, v blízkém okolí)

**7.1.6. „Jaro ťuká na vrátka,
rozkvétá nám zahrádka.**

**Otvírá cestu do tajuplné říše,
pojdte děti velmi tiše.**

Potkáme tam motýly, včelky, květiny.“

Charakteristika integrovaného bloku:

Přichází květinové jaro, pozorujeme probouzející se přírodu plnou života a překrásných barev. Předškolní děti připravujeme k zápisu do základních škol. Loučíme se se zimou, vynášíme Morénu a pozorujeme znaky oznamující příchod jara. Slavíme svátky Velikonoc, seznamujeme se s významem, tradicí a učíme se koledy. V zahrádkách rozkvétají první jarní květiny, zahradníci pracují na záhoncích, sází rostlinky a sejí semínka. Učíme se vážit si lidské práce a vědět, že rostlinky potřebují péči a určité podmínky pro svůj růst. Probouzí se hmyz a všechna zvířátka, vracejí se ptáci ze zimních krajin. Posloucháme ranní ptačí koncerty, pozorujeme a pojmenováváme si některé druhy ptáků. Seznamujeme se i s dalšími hospodářskými zvířátky a jejich mláďátky. Vytváříme poznatky o jejich užitku a nezastupitelnou roli v životě člověka. Na závěr bloku pořádáme ve školkách pálení čarodějnic, seznamujeme děti s významem a tradicí.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- snaží se nebo dokážou porozumět věcem, jevům a dějům, které kolem sebe vidí
- děti se soustředí na danou činnost

2. Kompetence k řešení problémů

- řeší problémy na základě bezprostřední zkušenosti za pomoci využití své fantazie a dětské představivosti
- dokáží využívat logických postupů, při řešení myšlenkových problémů

3. Kompetence komunikativní

- děti vyjadřují své myšlenky a pocity
- průběžně si rozšiřují slovní zásobu
- umí využívat technických informačních prostředků k vlastnímu rozvoji učení

4. Kompetence sociální a personální

- dokáží se při společenských činnostech domlouvat a spolupracovat mezi sebou
- děti projevují citlivost a ohleduplnost vůči druhým
- prosadí se, ale i přizpůsobí se ve skupině

5. Kompetence činnostní a občanské

- děti si uvědomují, že chováním mohou ovlivnit prostředí, ve kterém žijeme
- děti vedeme k uvědomění si práv a práv druhých

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- osvojení si poznatků o těle a jeho zdraví, o pohybových činnostech a jejich kvalitě

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- činnosti relaxační a odpočinkové, zajišťující zdravou atmosféru a pohodu prostředí

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- zvládat jednoduchou obsluhu a pracovní úkony (postarat se o hračky, pomůcky, uklidit po sobě, udržovat pořádek, zvládat jednoduché úklidové práce, práce na zahradě apod.)

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj komunikativních dovedností (verbálních i neverbálních) a kultivovaného projevu

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- grafické napodobování symbolů, tvarů, čísel, písmen
- samostatný slovní projev na určité téma

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- chápat slovní projev na určité téma
- projevovat zájem o knížky, soustředěně poslouchat četbu, hudbu, sledovat divadlo, film, užívat telefon
- poznat a vymyslet jednoduchá synonyma, homonyma a antonyma

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- posilování přirozených poznávacích citů (zvědavosti, zájmu, radosti z objevování apod.)

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hry nejružnějšího zaměření podporující tvořivost, představivost a fantazii (kognitivní, imaginativní, výtvarné, konstruktivní, hudební, taneční či dramatické aktivity)
- motivovaná manipulace s předměty, zkoumání jejich vlastností

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- přemýšlet, vést jednoduché úvahy a také vyjádřit to, o čem přemýšlí a uvažuje
- vědomě využívat všechny smysly, záměrně pozorovat, postřehovat, všímat si (nového, změněného, chybějícího)

2.3. Sebepojetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj poznatků, schopností a dovedností umožňujících pocity, získané dojmy a prožitky

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- estetické a tvůrčí aktivity (slovesné, výtvarné, dramatické, literární, hudební, pohybové a další)

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- být citlivé ve vztahu k živým bytostem, k přírodě i k věcem

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj interaktivních a komunikativních dovedností verbálních i neverbálních

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- sociální a interaktivní hry, hraní rolí, dramatické činnosti, hudební a hudebně pohybové hry, výtvarné hry a etudy

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- porozumět běžným projevům vyjádření emocí a nálad

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- rozvoj základních kulturně společenských postojů, návyků a dovedností dítěte, rozvoj schopnosti projevovat se autenticky, chovat se autonomně, prosociálně a aktivně se přizpůsobovat společenskému prostředí a zvládat jeho změny

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- setkávání se s literárním, dramatickým, výtvarným a hudebním uměním mimo mateřskou školu, návštěvy kulturních a uměleckých míst a akcí zajímavých pro předškolní dítě

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- znát typické znaky jarního období, tradice, zvyky, svátky (Moréna, Velikonoce, Čarodějnice)
- vnímat umělecké a kulturní podněty, pozorně poslouchat, sledovat se zájmem literární, dramatické či hudební představení a hodnotit svoje zážitky (říci, co bylo zajímavé, co je zaujalo)

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vést k úctě k životu ve všech formách. Pozorovat květiny, stromy, okolní přírodu, počasí a zvířátka kolem sebe, umět některé pojmenovat.
- vytvoření povědomí o vlastní sounáležitost se světem, se živou a neživou přírodou, lidmi, společností, planetou Zemí

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- přirozené i zprostředkované poznávání přírodního okolí, sledování rozmanitostí a změn v přírodě (živá i neživá příroda, přírodní jevy a děje, rostliny, živočichové, krajina a její ráz, podnebí, počasí, ovzduší, roční období)
- pozorování životních podmínek a stavu životního prostředí, poznávání ekosystémů (les, louka, rybník apod.)
- ekologicky motivované herní aktivity (ekohry)
- práce s literárními texty, s obrazovým materiálem, využívání encyklopedií a dalších médií

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- mít povědomí o významu prostředí (přírody i společnosti) pro člověka, uvědomovat si, že způsobem, jakým se dítě i ostatní v jeho okolí chovají, ovlivňují vlastní zdraví i životní prostředí
- pomáhat pečovat o okolní životní prostředí (dbát o pořádek a čistotu, nakládat vhodným způsobem s odpady, starat se o rostliny, spoluvytvářet pohodu prostředí, chránit přírodu v okolí, živé tvory apod.)

**7.1.7. „Táto, mámo, koukněte,
co je barev na světě,
dědečku a babičko,
přišlo léto, sluníčko!“**

Charakteristika integrovaného bloku:

Na začátku bloku oslavujeme nejprve Den matek a chystáme překvapení pro maminky a také slavíme Den dětí v MŠ. Povídáme si o členech rodiny, jak se jmenují a kde bydlíme. O našem městě a státě, ve kterém žijeme. Utváříme povědomí o existenci jiných ras a kultur, rozdílnost barvy pleti. Dáváme na vědomí význam péče o planetu Zemi, ekologii a poznatky o vesmíru. Přichází léto a s ním koupání, výlety, dovolená i cestování s celou rodinou. Seznámíme děti se základními pravidly bezpečnosti a bezpečnosti v silničním provozu, čím vším můžeme cestovat. Sledujeme typické znaky letního počasí jeho proměny, těšíme se na prázdniny a poznáváme letní hry. Dbáme na pitný režim a jeho důležitost pro zdraví, význam pohybu jako součásti ozdravného životního stylu. Poznáváme některá exotická zvířata a život v moři i u moře, život u rybníka a ve vzduchu, v zemi i na zemi. Jak se chováme v přírodě a k přírodě. Vrcholí přípravy slavností k zakončení školního roku a rozloučení s předškoláky.

Klíčové kompetence

1. Kompetence k učení

- děti mají radost z toho, co dokázaly
- děti se soustředí na danou činnost
- děti mají pocit radosti z toho, co dokázaly a zvládly, umí hodnotit svoje pokroky

2. Kompetence k řešení problémů

- dokáže řešit problémy na základě svých zkušeností
- děti řeší náročnější problémy s pomocí dospělého
- dokáží využívat logických postupů, při řešení myšlenkových problémů

3. Kompetence komunikativní

- děti vyjadřují své myšlenky, pocity, nálady
- zvládají komunikaci s dětmi i dospělými – v běžných situacích a bez zábran

4. Kompetence sociální a personální

- jsou schopni se ve skupině vrstevníků prosadit, ale i podřít
- děti projevují citlivost a ohleduplnost vůči druhým
- prosadí se, ale i přizpůsobí se ve skupině

5. Kompetence činnostní a občanské

- má zájem o druhé i o to, co se kolem děje
- dokáže plánovat a organizovat svoje činnosti a hry
- má smysl pro povinnost ve hře i práci

Vzdělávací obsah („Učivo“)

1. Dítě a jeho tělo

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- zdokonalování pohybových dovedností, jemnou a hrubou motoriku, osvojovat si poznatky o těle, dýchání, koordinaci, rovnováze, postřeh, hbitost, a jiné.
- podporovat zdravé životní návyky a postoje jako základ pro zdravý životní styl.
- osvojení si poznatků a dovedností důležitých k podpoře zdraví, bezpečí, osobní pohody i pohody prostředí

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- příležitosti a činnosti směřující k ochraně zdraví, osobního bezpečí a vytváření zdravých životních návyků

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- rozlišovat, co prospívá zdraví a co mu škodí, chovat se tak, aby v situacích pro dítě běžných a jemu známých neohrožovalo zdraví, bezpečí a pohodu svou ani druhých

2. Dítě a jeho psychika

2.1. Jazyk a řeč

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- osvojení si některých poznatků a dovedností, které předcházejí čtení i psaní, rozvoj zájmu o psanou podobu jazyka i další formy sdělení verbální i neverbální (výtvarné, hudební, pohybové, dramatické)

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- poslech čtených či vyprávěných pohádek a příběhů, sledování filmových a divadelních pohádek a příběhu

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- sluchově rozlišovat začáteční a koncové slabiky a hlásky ve slovech
- utvořit jednoduchý rým

2.2. Poznávací schopnosti a funkce

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- osvojení si elementárních poznatků o znakových systémech a jejich funkci (abeceda, čísla)

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- řešení myšlenkových i praktických problémů, hledání různých možností a variant
- činnosti zaměřené na seznamování se s elementárními číselnými a matematickými pojmy a jejich symbolikou (číselná řada, číslice, základní geometrické tvary, množství apod.) a jejich smysluplnou praktickou aplikaci

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- chápat základní číselné a matematické pojmy, elementární matematické souvislosti a podle potřeby je prakticky využívat (porovnávat, uspořádávat a třídit soubory předmětů podle určitého pravidla, orientovat se v elementárním počtu cca do šesti, chápat číselnou řadu v rozsahu první desítky, poznat více, stejně, méně, první, poslední apod.)

2.3. Sebepojetí, city a vůle

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- poznávání sebe sama, rozvoj pozitivních citů ve vztahu k sobě (uvědomění si vlastní identity, získání sebevědomí, sebedůvěry, osobní spokojenosti)

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- výlety do okolí (do přírody, návštěvy dětských kulturních akcí apod.)

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- těšit se z hezkých a příjemných zážitků, z přírodních i kulturních krás i setkávání se s uměním
- vyjadřovat souhlas i nesouhlas, říci „ne“ v situacích, které to vyžadují (v ohrožujících, nebezpečných či neznámých situacích), odmítnout se podílet na nedovolených či zakázaných činnostech apod.

3. Dítě a ten druhý

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- ochrana osobního soukromí a bezpečí ve vztazích s druhými dětmi i dospělými

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- hry a situace, kde se dítě učí chránit soukromí a bezpečí své i druhých

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- chovat se obezřetně při setkání s neznámými dětmi, staršími i dospělými jedinci, v případě potřeby požádat druhého o pomoc (pro sebe i pro jiné dítě)

4. Dítě a společnost

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- vytvoření povědomí o existenci ostatních kultur a národností

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- aktivity přibližující dítěti svět kultury a umění a umožňující mu poznat rozmanitost kultur (výtvarné, hudební a dramatické činnosti, sportovní aktivity, zábavy, účast dětí na kulturních akcích, návštěvy výstav, divadelních a filmových představení, využívání příležitostí seznamujících dítě přirozeným způsobem s různými tradicemi a zvyky běžnými v jeho kulturním prostředí apod.)

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- vyjednávat s dětmi i dospělými ve svém okolí, domluvit se na společném řešení (v jednoduchých situacích samostatně, jinak s pomocí)

5. Dítě a svět

a) Dílčí vzdělávací cíle („co učitel u dítěte podporuje“):

- osvojení si poznatků a dovedností potřebných k vykonávání jednoduchých činností v péči o okolí při spoluvytváření zdravého a bezpečného prostředí a k ochraně dítěte před jeho nebezpečnými vlivy

b) Vzdělávací nabídka („co učitel dítěti nabízí“):

- poučení o možných nebezpečných situacích a dítěti dostupných způsobech, jak se chránit (dopravní situace, manipulace s některými předměty a přístroji, kontakt se zvířaty, léky, jedovaté rostliny, běžné chemické látky, technické přístroje, objekty a jevy, požár, povodeň a jiné nebezpečné situace a další nepříznivé přírodní a povětrnostní jevy), využívání praktických ukázek varujících dítě před nebezpečím

c) Očekávané výstupy („co dítě na konci předškolního období zpravidla dokáže“):

- uvědomovat si nebezpečí, se kterým se může ve svém okolí setkat, a mít povědomí o tom, jak se prakticky chránit (vědět, jak se nebezpečí vyhnout, kam se v přírodě potřeby obrátit o pomoc

7.2. Projekty a programy

Naše mateřská škola poskytuje dětem široký program nad rámec běžného vzdělávání. Spolupracujeme s místními organizacemi, zajišťujeme kulturní programy, spolupracujeme se sportovními organizacemi, pořádáme setkávání s rodiči, zapojujeme se do kulturního dění v našem městě – vítání občánků.

Jednotlivé třídy se zapojují do různých vzdělávacích projektů, soutěží, děti každoročně jezdí na školní výlety, vzdělávací workshopy. V průběhu roku jsou pro děti připraveny dopolední programy vážící se k jednotlivým tradicím (návštěva Mikuláše, Ježíškova nadílka, masopust, Velikonoce). Naše mateřská škola je nadstandardně vybavena ICT technologiemi (robotické didaktické pomůcky, interaktivní tabule a další), na kterých probíhá aktivní vzdělávání.

V rámci mateřské školy zprostředkováváme dvakrát do roka focení s profesionálním. Společně s dětmi pořádáme v průběhu roku akce pro rodiče.

KyTICE- kulturní zařízení Světlá nad Sázavou	Návštěva programu místní knihovny Návštěva divadel, filmů, kulturních programů pro děti v místním kinosále Návštěvy Galerie na Půdě
Sociální centrum města Světlá nad Sázavou	Společná setkávání, besídky s klienty denního stacionáře či domova pro seniory Předčítání pohádek seniorů dětem
Sportovní zařízení města Světlá nad Sázavou	Kurz bruslení pro děti ve sportovním zařízení Pěšinky Návštěvy ostatních sportovních zařízení ve Světlé – seznámení, aktivní využití
Dům dětí a mládeže	Návštěva programů určených pro děti Nabídka zájmových kroužků
Základní školy Lánecká a Komenská	Spolupráce na bezproblémovém přechodu dětí z MŠ do ZŠ Návštěvy kulturního programu pro děti pořádaného školami pro MŠ – Vánoční dílničky, koncerty školního sboru, Dny dětí Návštěvní dopoledne pro budoucí prvňáčky
Základní umělecká škola	Zprostředkování náborů jednotlivých uměleckých oborů v mateřské škole
Akademie Světlá nad Sázavou	Návštěvy vzdělávacích programů pro děti
Záchranná stanice Pavlov	Návštěvy environmentálních programů pro děti
Ekocentrum Chaloupky	Návštěvy environmentálních programů pro děti
Lyžařská škola Zajda	Zprostředkování lyžařského kurzu
Malá technická univerzita	Zprostředkování projektových dnů
Malá digitální univerzita	Zprostředkování projektových dnů

8. Evaluační systém v MŠ a hodnocení výsledků

Evaluace				
Předmět evaluace	1. Naplňování cílů ŠVP PV			
	Metoda:	Termín - jak často:	Odpovědnost:	Vyhodnocení:
	pozorování	průběžně celý rok	učitelky	
	porady	jedenkrát měsíčně	učitelky a ŘŠ	
	analýza třídních dokumentů	dvakrát ročně	ŘŠ a vedoucí uč.	
	hospitace	dvakrát ročně	ŘŠ a vedoucí uč.	
Předmět evaluace	2. Kvalita podmínek vzdělávání			
	Metoda:	Termín - jak často:	Odpovědnost:	Vyhodnocení:
1. Životospráva	pozorování, průzkum	průběžně celý rok	učitelky, provozní zaměstnanci	
2. Věcné podmínky	kontrola, inventura, průzkum	dle potřeby	učitelky, provozní zaměstnanci	
3. Psychosociální podmínky	pozorování, průzkum	průběžně celý rok	učitelky	
	rozhovory	dle potřeby	ŘŠ a vedoucí uč.	
4. Organizace	pozorování, průzkum	průběžně celý rok	učitelky	
5. Řízení MŠ	pedagogické porady	jedenkrát měsíčně	ŘŠ a vedoucí uč.	
	rozhovory	dle potřeby	ŘŠ a vedoucí uč.	
	dotazníky	jedenkrát ročně	ŘŠ a vedoucí uč.	
6. Personální a pedagog. zajištění	dokumentace o vzděl. zaměstnanců	dle potřeby	ŘŠ	
7. Spoluúčast rodičů	rozhovory	dle potřeby	učitelky	
	ankety, dotazníky	dle potřeby	učitelky	
	„Poznámniček“ anonymní sdělení	po celý školní rok	učitelky	
Předmět evaluace	3. Způsob zpracování a realizace obsahu vzdělávání			
	Metoda:	Termín - jak často:	Odpovědnost:	Vyhodnocení:
ŠVP	SWOT analýza	jedenkrát ročně	ŘŠ a vedoucí uč.	
TVP	diagnostické listy	dvakrát ročně	učitelky	
	rozhovory s dětmi	průběžně celý rok	učitelky	
IVP, PLPP	diagnostika a zápis, pozorování	čtvrtletně	učitelky, asistenti pedagoga	

9. Použitá literatura

- Rámcový vzdělávací program pro předškolní vzdělávání s účinností od 1. 1. 2021
- Zákon 561/2004 Sb. O předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon.)
- Desatero pro rodiče předškolního věku – Materiál pro PV, č.j.MSMT9482/2012-22
- OPRAVILOVÁ, Eva. Předškolní pedagogika. Praha: Grada. 2016. ISBN 978-80-247-5107- 8.
- SPLAVCOVÁ, Hana a Jana KROPÁČKOVÁ. Vzdělávání dětí od dvou let v MŠ. Praha: Portál. 2016. ISBN 978-80-262-1042-9.
- MASLOW, Abraham Harold. *O psychologii bytí*. Praha: Portál, 2014. Klasici (Portál). ISBN 978-80-262-0618-7.
- Vyhláška č. 14/2005 Sb. Vyhláška o předškolním vzdělávání
- Internetové portály: www.msmt.cz, www.rvp.cz
- Materiály kurzu „Soulad RVP PV a ŠVP MŠ dle MŠMT“ dle PaedDr. Lenky Burdíkové